

Fotografia
H. R. D. D. D. D.

Proletari din toate țările, uniți-oă!

FLACARA

REVISTA SOCIAL-POLITICĂ
ȘI LITERAR-ARTISTICĂ

Nr. 43 (179)

Anul VII
25 octombrie 1958

Dans tadjik, în interpretarea Ansamblului de cîntece și dansuri din Pamir.

Fotografie de
V. RIABININ

SUB SEMNUL PRIETENIEI ROMINO

Tovarășul Antonin Novotny, prim-secretar al C.C. Partidului Comunist din Cehoslovacia, președintele Republicii Cehoslovace, rostește cuvântul de bun sos

„Fiți bineveniți printre noi!” La sosirea pe teritoriul comunei Straky, cooperatorii oferă tovarășului Gh. Gheorghiu-Dej tradiționala pîine și sare.

Praghezii adunați în piața din fața gării principale din Praga ovaționează pe membrii delegației de partid și guvernamentale a R.P. Romîne.

CEHOSLOVACE

Biblioteca Centrală
Regională
Cluj-Napoca

Telefoto CETEKA-AGERPRES

Praga — 1958. Filele calendarului indicau ziua 10 a lunii octombrie, iar străvechiul orologiu de la Staroe Mesto anunța ora zece. Gara principală a Republicii Cehoslovace, piața gării și art-centrale, inundate de miile de oameni veniți să întâmpine delegația de partid și guvernamentală a Republicii Populare Române, fremătau. „Sosesc veniți, tovarășii!” — anunța ziarul „Rude Pravo”, ziarul central al Partidului Comunist din Cehoslovacia, „Salutăm din toată inima pe reprezentanții poporului frate român”, se putea citi, în limbile română și cehă, pe pancartele care dominau mulțimea.

În aclamațiile miilor de praghezi, delegația română, în frunte cu tovarășul Gheorghe Gheorghiu-Dea, a coborât pe peron. Tovarășul Antonin Novotny, primul secretar al C.C. al Partidului Comunist din Cehoslovacia și președintele Republicii Cehoslovace, împreună cu alți conducători de partid și de stat au întâmpinat cu căldură pe oaspeții români. Sub semnul prieteniei ce leagă poporul român și cel cehoslovac, cei doi conducători au rostit scurte cuvântări care au exprimat sentimentele frățești ale celor două popoare vecine și prietene.

În după-amiaza aceleiași zile, la Palatul Hrad, au început convorbirile oficiale dintre delegații. Aceste convorbiri, ce s-au desfășurat sub semnul realității noi ce pot avea loc numai între două țări care au popoarele și-au luat soarta în propriile lor mâini, vor contribui și mai mult la dezvoltarea bilaterală a colaborării româno-cehoslovace și la creșterea forței întregului lagăr socialist.

Un călduros „bun venit”! Tovarășul Antonin Novotny întâmpină la sosire pe tovarășul Gh. Gheorghiu-Dea, conducătorul delegației de partid și guvernamentale a R. P. Române.

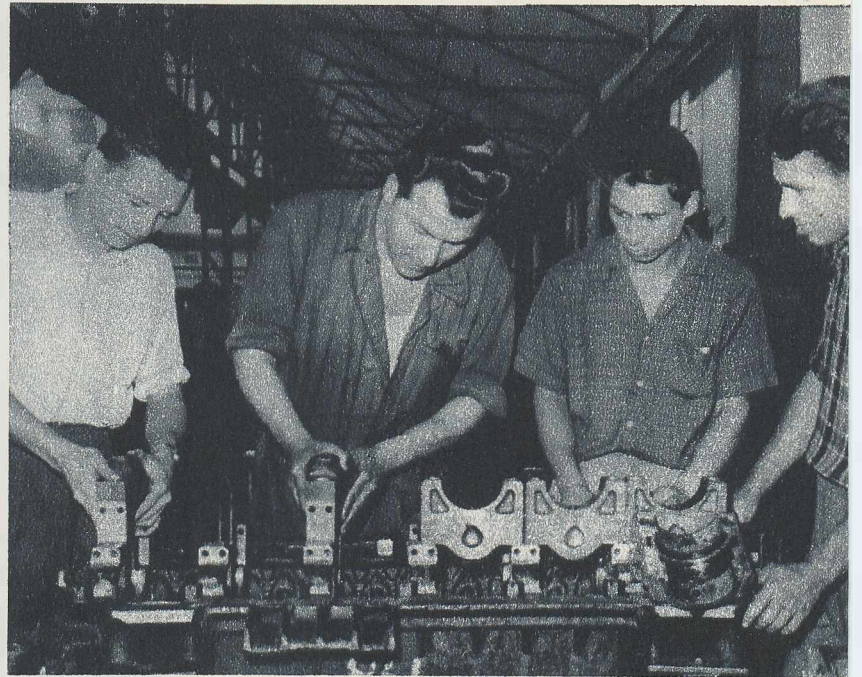
Aspect din timpul convorbirilor de la Praga dintre cele două delegații de partid și guvernamentale.

MAREA PRIETENIE

În sala Ateneului R. P. R. a avut loc un simpozion cu tema „Știința și tehnica sovietică în plin avânt”. A vorbit cu acest prilej academicianul prof. N. Hortolomei.

Un grup de studenți sovietici de la Institutul de Petrol din Moscova practică la Uzina mecanică Polana-Cîmpina. Iată-i pe trei dintre ei în una cu mecanicul Ion Foșăneanu (în salopetă), lucrînd la motorul V 5
Fotografie de I. VERN

Fotografie de R. SCURTU

Demostane BOTEZ

Și peste timp...

*Sub un stejar în coastă de pădure,
Eu am găsit mormîntul unui om,
Acoperit de frunzele din pom
Și niște preji trandafirilor de mure.*

*Dărea acolo doar un mușuroi
Înconjurat de iarbă-acum uscată
Și de-o tăcere cum n-a fost oreodată.
Era în toamna de după război.*

*Și m-am descoperit în fața lui,
Cu fruntea-n jos, cu ochii în pămînt,
Și-am stat o vreme-alături de mormînt,
Alături de-un mormînt al nu știu cui.*

*Am stat așa: pădurea, el și eu
Tăcuți și parcă adînciți în noi.
De sus cădeau îngălbenite foi
Și pe mormînt, și pe obrazul meu.*

*Priveam cum cade lenes frunza ru,
Pe prejul cel de mure, roșietic.
Era mormîntul unui sovietic
Căzut eroic în cumplită luptă.*

*Atuncea parcă ne-am șoptit ceva,
Fiind pădurea singură de față,
Și parcă cel ce nu era în oiață
Ar fi intrat atunci în oiața mea.*

*Foșni o clipă ointul printre cetini
Și a trecut ca o suflare vie.
Și peste timp, și peste veșnicie
Cu omu-acela ne-am legat prietini.*

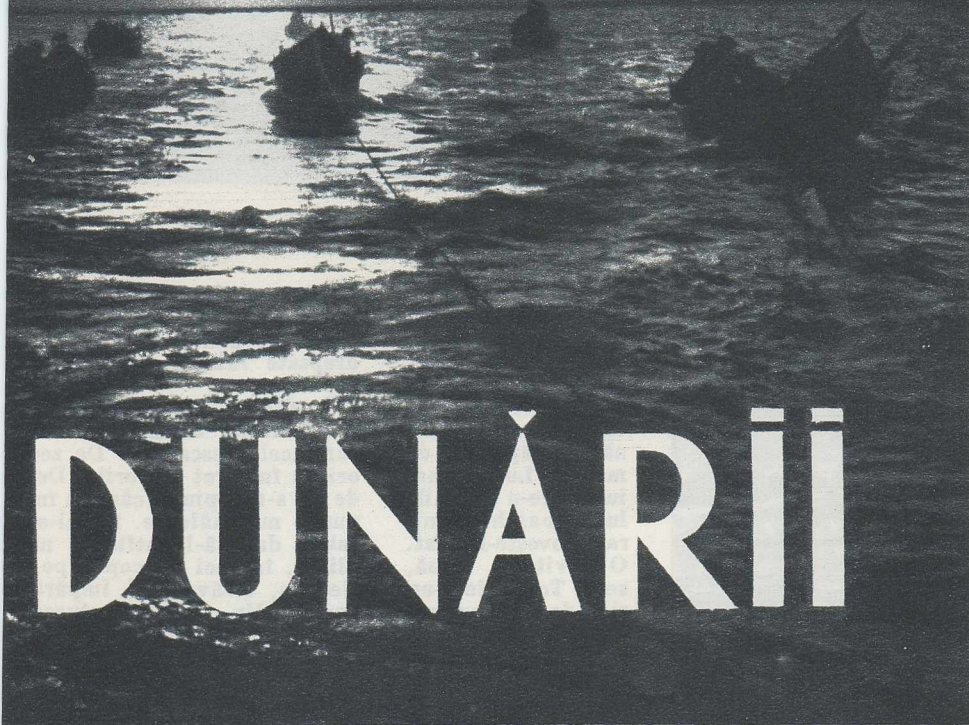
*În primăvară l-au luat, l-au dus
În cimitir anume înflorat
În care e cu-al lui, ca într-un sat
Pe undeva, pe Enisei... în sus.*

Grandioasa realizare a cinematografului sovietic „Pe Donul liniștit” cunoaște o afluență de public puțin obișnuită chiar pentru bucureștenii atât de iubitori de un spectacol ← bun.

În vizită la „Flacăra”: tovarășul Pavel Iakovlevici Babenko (centru) din conducerea Biroului Sovietic de Informații din Moscova, oaspete al țării noastre. →

GIUVAERURILE

DUNĂRII

dată în istoria Deltei, în preajma cherhanalei au răsărit plante de grădină și pomi fructiferi. Lingă belșugul apelor, omul a adus poezia florilor...

Dac-aș fi Sanda Marin...

...aș da formule: atîta sare, atîtea condimente etc. Dar ca să le dau, ar trebui să-i întreb pe noii mei prieteni, marinarii Samoil Chirilov și Mișa Grigorov. Și amîndoi mi-arrăspundecă-n materie de „borș pescăresc”, n-au studiat decît cartea de bucate nescrisă, a Deltei. Contrar cărților, deci, ei spintecă ciortanul pe spinare, mai pun și o știucă, un somotei, un lin și... ce soi se mai nimerește, aruncă în cazan doi cartofi, zarzavaturi cît de multe, ardei să lăcrimeze și ochii peștilor și... atît. După tradiția pescărească, înții se mănîncă peștele cu mujdei în oțet, și abia după aceea, separat, borșul.

În zori, spre carmace...

— Dar uite că ne iuaram cu sorbitul și am ajuns la Sfîntu Gheorghe!

De pe ponton, ne îmbrățișează zîmbetul primitor al responsabilului cherhanalei, tovarășul Marcarie, un uriaș cu niște cizme de proporțiile morunului.

Scrumbiile la... spațiul locativ

Ce legătură poate fi între gazul metan și scrumbii? Foarte strînsă! Metan înseamnă mase plastice. Pe Dunăre, azi, mase plastice înseamnă setci moderne. Mai ușoare și mai rezistente decît cele pe care cherhanagii trecutul le împrumutau pescarilor, luîndu-le apoi chirie nouă zecimi din recoltă.

Modernizarea mijloacelor de pescuit și-a arătat neîntîrziat roadele.

— De cîțiva ani, scrumbiile — ne spune responsabilul cherhanalei — s-au întrecut cu gluma. În cadrul unei recolte anuale, brigadierii ne-au adus, nici mai mult, nici mai puțin decît o jumătate de milion de kilograme! Și tot așa, în fracțiuni de milion, o țîn mereu. Mai depozitează, dacă ai unde! Cum s-ar spune, scrumbiile s-au plîns la spațiul locativ...

Și după cum arată halele noi, care sînt atît de mari că ar putea manevra în ele și un mărfar, după cum arată uzina electrică și cea frigorifică, se vede că plîngerea scrumbiilor de lărgire a spațiului locativ a fost ascultată!

La Sfîntu Gheorghe pescarii aduc zilnic vagoane cu tot felul de pește. Dar favoriții cherhanalei sînt sturionii și scrumbiile. Primii mi s-au impus prin monumental; scrumbiile, prin farmec. Aici, florile miros a... pește, iar scrumbiile par... petalele unor flori din poveste. Mai ales cînd le vezi scinteind în mîinile fete-

Corotîșca face prezentările...

rațioasă și albă ca pescărușii, „Corotîșca” se trezește înaintea acestora. Motorul e ambalat, căpitanul Stan Crăciun trece la timonă și barcazul motor pleacă în cursă... Ne prezintă Deltei și ne prezintă Delta.

Curînd, Tulcea se pierde după un cot.

Așteptată la fiecare cherhana, „Corotîșca” împarte, ca o mamă bună, de toate: butoaie și lăzi de rezervă, gheață, sare, pline pentru pescari — fiind în același timp și... poștaș. Hotărît lucru, barcazul ăsta motor e ca pălăria scamatorului: pe fiecare ponton lasă cîte un gorgan de lăzi și tot nu secătuiește.

— Da-ncăpătoare mai e „Corotîșca” dumneavoastră, tovarășe!

— Ehei, s-o vedeți la întoarcere! Dacă-ncarci pe ea patru vagoane de pește, mai vrea încă!

Deodată, monotonia sălciiilor e întreruptă de apariția policromă a unei grădini în toată puterea cuvîntului. Pe locul șandramelei într-o rină, aducătoare totuși de aur pentru cherhanagiul exploatator de altădată, s-a ridicat în anii noștri silueta plină de grație a cherhanalei Dunavăț, unul din avanposturile socialismului în Deltă. Și pentru prima

Moderna cherhana „Dunavăț”, răsărită ca din senin în inima Deltei.

↑
Cherhanaua din Sft. Gheorghe. In-
vins, morunul a ajuns, în sfârșit, la des-
tinație...

lor care le ambalează în butoiașe, cu o simetrie ce-ar stîrni invidia oricărui desenator tehnic.

Cloșca cu pui de... lemn

Imaginea pescarului de altădată, istovit de trasul îndelung la babaici și oricînd pradă valurilor, ați găsit-o în „Pasărea furtunii” a lui Petru Dumitriu, după cum mi-au descris-o și mie, la fața locului, Pavel Cozmin, Nazar Sidorencu și ceilalți brigadieri frunțași care „se joacă” azi cu „procentele”.

Dar vechea imagine e îngropată sub brazdele lichide pe care le lasă în urmă cuterul ce remorchează bărcile brigadierilor. Și ele se îndreaptă spre locurile anume știute din larg, unde carmacele pîdesc trecerea sturionilor.

— Gataaa!

— Gataaa!

După fiecare apel venit din urmă, mecanicul cuterului dezleagă rînd pe rînd paramele, băr-

cile se desprind una cîte una și pescarii își încep depănatul carmacelelor. Sute de metri de funie sînt trecuți astfel prin mină, făcînd să licărească pentru o clipă, în soare, ascuțișul fiecărui cîrlig.

Liniștită la început, marea își reamintește subit că e „neagră”. Frămîntate de talazuri, lotcile abia mai înaintează de-a lungul funiilor. Apoi, se pierd după zidul de spumă...

— Se-nîmplă să se mai răstoarne cîte o barcă, tovarășe timonier?

— Pe mare, orice se poate!

Dar motorul cuterului nu conținește o clipă. Patrulează de la un loc la altul, gata să intervină. Și ai impresia că este o cloșcă uriașă, ce-și veghează cu ochi scrutaători puii...

Întîlnire cu zeul Neptun...

Depănînd, mîna lui Simion Șmira a simțit deodată, transmițîndu-i-se prin funie, alte vibrații decît cele ale mării. Vibrații vii, furioase și desperate. Emoție de sute de ori încercată în viața lui de pescar și de tot atîtea sute de ori nouă. A-nceput să tragă

5.000 de cutii pe oră!

mai virtuos, totuși prudent. I-a sărit în ajutor și tovarășul lui. Iată, deslușindu-se dintre valuri, o căpățîna care parcă nu se mai termină. O căpățîna de morun. Luînd mîniul, care-n mîinile lui pare așchie, Șmira lovește-ndesat. O lovitură, două, zece. Toate într-un ritm de ciocan pneumatic și cu o violență parcă suficientă pentru a pulveriza un zid. A sărit și Teoctist Efimov, au mai venit și alții. Abia au putut urca morunul în barcă

— Eu zic că are 300 de kilograme!
— și-a dat admirativ cu părerea un pescar mai tînăr.
— Trage el aproa-

pe 400, măi puștiule!—i-a ntotvorba Efimov.

La cherhana, cîntarul i-a d dreptate lui Efimov: 390 kilograme...

În dimineața aceea, parcă to sturionii își daseră întîlnire carmacele pescarilor. De zeci de ori au fulgerat maiurile. De zece de ori s-au opintit cîngile în trupurile mătăhăloase. Și mi-a fost astfel dat să-l întîlnesc mult plicat, în zeci de copii, pe zeu Neptun, străvechiul împărat al apelor. Un zeu care ducea Sfîntu Gheorghe 2.500 de kilograme de sturion...

Giuværqill...

La întoarcerea pe Dunăre, spre Sft. Gheorghe, ne ies în cale două vase aliniate parcă pentru defilare, mergînd în josul curentului

— E metoda sovietică a tratării rului — mă lămurește timonieru Vasele „mătură” fundul apelor cu un năvod special și, după „plimbare” de numai cîțiva kilometri, acesta scoate cam trei ton

Laborator? Nu! E secția de sardine a fabricii de conserve din Turcea.

pește. Și gîndiți-vă că traurul oarte „plimbăreț“, făcînd zeci kilometri pe zi!

La cherhana, forfota e în toi. — Ce nu veniți o dată cu vago- tul?

(Vagonetul transportă peștele în depozit).

— Vanea, vezi ce fac ăia cu surile!

Sub povara argintie a sardelui, bărcile echipei de utemiști ia se mai țin pe linia de plue.

— Măi, ai naibii sînt puștii! lele trecute, 5.833 de kilograme; i, mă prind că au adus măcar o sardeluță mai mult!

Apoi, nenumăratele bărci ale „ătrînitorilor“, în care și-au dat tîlnire toate speciile cu solzi e Deltei...

Aici, ziua de muncă nu se mă- ară în ore, ci în mii de kilogra- e, puse la sare sau la gheață — ci peștele nu poate aștepta. El ipune o activitate scurtă ca urată, dar cu atît mai febrilă.

— Dați-i zor, fetelor, că după înz vă provoc la un tenis de asă, la cămin!

— Lăsați, tovarășe Macarie, im noi că iar o să vă-nfundați șah!

Căci după-amiezele, într-ade- ir, nu-ți mai află loc de șahiști. sta, în cazul că nu-i vreun pro- am artistic în sala de specta- ole ce poate rivaliza cu multe olege“ din București (am uitat spun că echipa artistică din Ńntu Gheorghe a luat recent premiul I, la concursul internațio- al desfășurat la Sulina).

...La debarcader, noii sosiți își escarcă multicolorele nestemate, i grijă de giuvaergii. Niște giu- aergii care cîștigă, fiecare, ci- va mii de lei lunar.

Toate drumurile duc la Tulcea

Grafic, drumul peștelui ar pu- ea lua aspectul unui copac: rădă- inile — căile străbătute de bar- aze — dau hrană tulpinei (halele rigozifere și fabrica de conserve în Tulcea), pentru ca din aceasta să se răsfire nenumărate ramuri, rin care pomul Deltei își răspî- ește belșugul pe-ntreaga hartă a ării și, prin export, și dincolo e hotarele ei. Tulpina-Tulcea spiră și răspîndește mai departe louăzeci de vagoane de pește zil- ic!

Materialele cele mai de preț: area și gheața. Cu gheața folo- ită aici într-o zi, s-ar îndestula imp de o lună fabricile de înghe- ată din București!

Nici nu s-au descărcat bine bar- azele și, la locul de recepție, s-a și înființat inginerul Petre Geo- rescu, șeful de producție al fa- bricii de conserve din Tulcea.

— Azi ce-mi dați?

— Ciortan și știucă de toată frumusețea...

Deși îi rid ochii, face pe ne- mulțumitul. Așa e inginerul Georgescu: totdeauna vrea ceva și mai bun!

Peste puțin, „marfa proastă“ a și intrat în virtejul mașinii de dessolzit, apoi al aceleia de tăiat aripioarele. Amîndouă mașinile s-au născut chiar aici, dînd viață schișelor inginerului-șef Constan- tin Cozma. Cîț privește restul uti- lajului, în bună măsură e romi- nesc, fabricat la „Unio“-Satu Mare. Toate mașinile-și fac dato- ria din plin...

Decapitat mecanic, secționat pe măsura cutiilor, falnicul crap de acum un ceas joacă în baia de ulei, pînă ce reflexele aurii arată că e vremea să ia drumul secției de umplere și închidere a cutiilor, unde își primește și cuvenitul „duș“ de sos.

Aici, în această secție, s-a califi- cat și specialistul tînăra Paula Asaftei, care acum cinci ani pă- șea cu emoție pragul fabricii. La cei 22 de ani ai săi, candidata de partid Asaftei poartă pe piept cel mai valoros giuvaer: Ordinul Muncii.

Printre ațiția tineri, un om cărunt, al cărui chip nu se dă su- pus bătrîneții, ia probe și dă ne- contenit indicații.

— E maestrul Gheorghe Lu- janschi — îmi spune aparte, de- spre dînsul, șeful laboratorului, inginerul Sergiu Dociu. De 26 de ani e prezent printre mașini și cutii de conserve. Un fel de ve- teran al industriei rominești de pește.

„Mitrallerile“

În ciuda ritmului frenetic al mașinii de închis (randament: 5.000 de cutii pe oră), sala are aspect de laborator. Fetele parcă brodează, în tactul valsului pe care-l transmite difuzorul. Și ma- șina de închis proiectează pe banda lor rulantă cîte trei cutii la fiecare două secunde...

La un asemenea ritm, vă-nchi- puiți ce gură-ncăpătoare trebuie să aibă sterilizatoarele din ca- mera alăturată... Și ce debit, ma- șinile de confecționat cutii! M-am convins, făcînd un popas lîngă Toma Cuprian, secretar al orga- nizației U.T.M. din fabrică, iar în producție „trăgător frunțas“ la „mitralieră“, cum i se spune ma- șinii de confecționat capace.

Mîinile au rămas tinere...

— Cîte mii produci într-un schimb, tovarășe Cuprian?

Zîmbește simplu și-mi arată cu privirea sarabanda capacelor:

— Numai ...70 de mii!

Completează inginerul Dociu:

— Fabrica noastră mănîncă 5.000 de kilograme tablă zilnic, aproape toată importată din Uni- nea Sovietică.

Am rămas surprins de cifra aceasta. Dar mi-am dat seama că e absolut plauzibilă:

— Producem 420 tone conserve lunar. Și asta, pentru moment! În viitor, cu noile sortimente...

Și mi le-a înșirat:

— Morun în suc propriu, mo- run afumat în ulei și morun în sos de vin. Studiem și producerea unor conserve de lîn în ulei și în sos, la prețuri foarte reduse.

— Le așteptăm cu nerăbdare — i-am răspuns.

Și cred c-am vorbit și pentru dumneavoastră...

Magnetismul Dunării

— Ești tulcean, tovarășe ingi- ner? — l-am întrebat la despăr- țire pe Sergiu Dociu.

— Da' de unde! Tocmai din nordul Moldovei.

— Și cum te-ai împămîntenit pe aici?

— Vino și dumneata, pune o lună umărul la treabă în fabrica asta și... aici rămii! După ce te întîlnești cu Dunărea și începi s-o cunoști, ea te reține ca un mag- net...

Spunînd „Dunăre“, inginerul se gîndea și la oamenii ei...

Lucian DUMITRESCU

Fotografii de A. CARTOJAN

O gospodină ... MECANICĂ

N-am auzit încă de existența unei mașini de gătit în care să bagi, bu- năoară, un kilogram de carne și, peste o oră, fără intervenția gospo- dinei, ciorba să fie gata, iar friptura să te ademenească cu mirosul ei inbiator. N-am auzit de această bucatărească idea- lă. Dar nu mă indoiesc nici o clipă că ea ar pu- tea să existe. Căci dacă azi mașini electronice pot face traduceri dintr-o limbă într-alta, pot juca șah cu cel mai redutabil campion, pot face calcule compli- cate într-un timp fantastic de re- dus, oare n-ar putea prepara o ciorbă banală, fără intervenția directă a femeii? Bineînțeles că da!

Deocamdată o asemenea mași- nă nu se află încă în magazine. Dar pînă la apariția acestei „bucătărese electronice“, oamenii s-au gîndit că-și pot ușura traiul și prin mica mecanizare a muncii gospodinilor. Ce-i mai plicicos oare decît cură- țatul cartofilor și mai obositor, decît frămîntatul alua- tului pentru pîi- ne ori cozonac?

Cooperativa „Tehnica Moder- nă“ a început să fabrice un apa- rat de menaj, nu- mit „Gospodina“. Trecătorii se în- grămădesc la vi- trina magazinu- lui UCECOM de pe Calea Victo- riei, unde este expus. Tot secre- tul „Gospodinei“ constă în cele cîteva dispoziti- ve care, cu aju- torul unui mo- tor monofazic, execută zece ope- rații culinare: curăță cartofi (2 kg în 4 minu- te!), frămîntă coca, bate spu- mă, rîgnește condimente, stoarce ro- șii pentru bullion, face piure de car- tofi, toacă în 10 minute 2 kilograme de carne etc.

I. CORIBAN

TÎNĂRA G

cotizau cu viața. De nerecunoscut s-au schimbat locurile care au fost teatrul bătăliilor sîngeroase pentru apărarea revoluției socialiste. Și, totuși, care dintre foștii comsomoliști, care dintre tovarășii de luptă ai lui Pavel Korceaghin n-ar recunoaște fiecare palmă de pămînt pe care a sîngerat tinerețea lui?

Au rămas mult în urmă și anii refacerii economice, cînd feciorii și fetele, îmbrăcați

în pufoaice de șantier, primeau carnetul roșu de comsomoliști într-o ședință al cărei sfîrșit se precipita adeseori, pentru că sosirea unui tren cu materiale îi chema pe toți la muncă voluntară. Comsomoliștii s-au avîntat apoi în munca la uriașele furnale și hidrocentrale care s-au construit de la primul cincinal încoace.

Dar de-abia pășise tineretul pe schelele marilor construcții ce prevesteau ziua de aur a popoarelor sovietice și trăsnetul războiului se abătuse. Răsună chemarea partidului, chemarea părinților: „Luptă pentru apărarea patriei socialiste!” Steagul roșu al Comsomolului se avîntă în toate bătăliile: pe șoseaua Volokolamskului de lângă Moscova, pe fortificațiile Sevastopolului, pe lacurile din jurul Leningradului sub blocadă și între zidurile sfîrtecate ale orașului-erou de pe Volga, Sta-

lingrad. Numele eroilor Tinerei Gărzi din Krasnodon sînt cunoscute pe toate meridianele pămîntului, dar cîți alți comsomoliști n-au contribuit la gloria partizanatului sovietic! Oare cîți membri ai adunării comsomoliste din detașamentul de partizani Kotovski (foto 3), care, într-o zi din iarna anului 1943, țineau ședință într-una din pădurile Bielorusiei, au căzut cu fața spre dușman? Trăiește oare tînărul frumos, înalt, purtînd cubanca neagră? Sau cel rezemat într-un cot, cel din mijloc, care ascultă atît de atent? Sau fata cu broboadă, de lângă el? Sau neînfricata comsomolistă Liudmila

Pavlicenko, trăgător de elită (foto 4), care scos din rîndurile fasciste nu mai puțin 300 ofițeri și soldați?

Și a sosit ziua victoriei. Steagul de lup comsomolist, încărcat cu înalte distincții flutură acum peste siluetele masive ale fanalelor și ale cuptoarelor Martin. Partidul lansat o lozincă: „Mai mult metal patriei! Construirea unor noi giganti ai industriei — iată o sarcină demnă de forțele tineretului și pe măsura acestor forțe. Celiabinsk, Novotroițk, Jdanov și Zaporojie, Karaganda, Siberia apuseană marchează pe o hartă veșnică transformare, marile bătălii pașnice ale Comsomolului, pentru fontă și oțel, muncă plină de poezie. Și nu numai pentru adeseori metalul îi învăluie pe constructori într-o jerbă uriașă de fulgere albastre, așa cum o vedem lucrînd pe Ekaterina Veteș sudor la combinatul metalurgic din Orsk Halilovsk (foto 5). Ci pentru că ei, constructorii, au conștiința forței lor creatoare, pus în slujba unor idealuri nobile, generatoare de o fericire unică.

Poezie, poezie adevărată, încărcată cu patos revoluționar și romantic, iată esența muncii pe care o desfășoară tineretul sovietic. A merge în sectoarele cele mai de răspundere acolo unde sînt de înfrînt cele mai multe dificultăți, a săvîrși fapte de eroism în munca de fiecare zi, a supune energia colosală a fluviilor siberiene și a scoate la iveală nemărginitele bogății ale subsolului din nord — sînt oare acestea sarcini mai puțin frumoase decît cele pe care le-au îndeplinit părinții în vremea stagiului lor în Comsomol?

Mihail Ermolenko și Piotr Drotenko s-au aflat printre primii care, la chemarea partidului și a Comsomolului, au venit să des-

telenească pămîntul fertil al Kazahstanului (foto 6). Să fiți tu cel care răstoarnă pentru prima oară acești bulgări, să strîngi tu primele recolte de aur pe aceste milioane de hectare, să înalți tu primele așezări, cu electricitate, cluburi, magazine, cinematografe și teatre — da, pentru a-ți da tora ție însuși fericirea de care te bucuri, merită să trăiești în această vreme, visată de generații întregi!

Iar frumusețea muncii și a vieții prinde contur pe pinzele tinerilor pictori amatori (foto 7) sau în poeziile, cîntecele povestirile tinerilor creatori de artă sovietici.

În decursul istoriei, probabil că nici o generație tînără nu a fost mai însetată de avînt eroic, decît aceea care a văzut lumina zilei pe pămînturile Rusiei, în primii ani ai secolului nostru. Visul de zi și de noapte al adolescenților din Rusia Sovietică a frămîntatului an 1918 era să intre în rîndurile partidului lui Lenin; pentru înfăptuirea acestui vis nici un sacrificiu nu li s-ar fi părut prea mare. Dar cu orice s-ar fi putut lupta un flăcău sau o fată de 15-16 primăveri și toamne: cu albie, cu foamea, cu gerul, cu bolile — numai cu propria vîrstă, nu. Și totuși maturitatea de cuget și căldura inimii se cereau exprimate. Partidul Comunist fu sensibil la această arzătoare dorință: din inițiativa lui Vladimir Ilici Lenin, la 29 octombrie se născu Uniunea Tineretului Comunist Leninist — Comsomolul.

De atunci au trecut patru decenii.

Adolescenții care au primit atunci, cu mîini tremurătoare de emoție, carnetul roșu de comsomolist, sînt astăzi veteranii construcției socialiste. Au rămas mult în urmă furtunoasele șarje de cavalerie, săparea tranșelor sub tirul inamic, asaltul asupra trenurilor blindate — epopeea războiului civil, epoca primei generații a glorioșului Comsomol, a primului detașament comsomolist de luptă din Ural (foto 1), care a înscris pe drapelul său cuvintele lui Lenin: „Moarte sau libertate!” Au rămas în urmă vremurile grele cînd pe ușile sediilor de Comsomol, bătute în scînduri, stătea scris: „Comitetul închis. Toți au plecat pe front” (foto 2), cînd cotizanții către organizația revoluționară se plăteau o dată pentru totdeauna: comsomoliștii

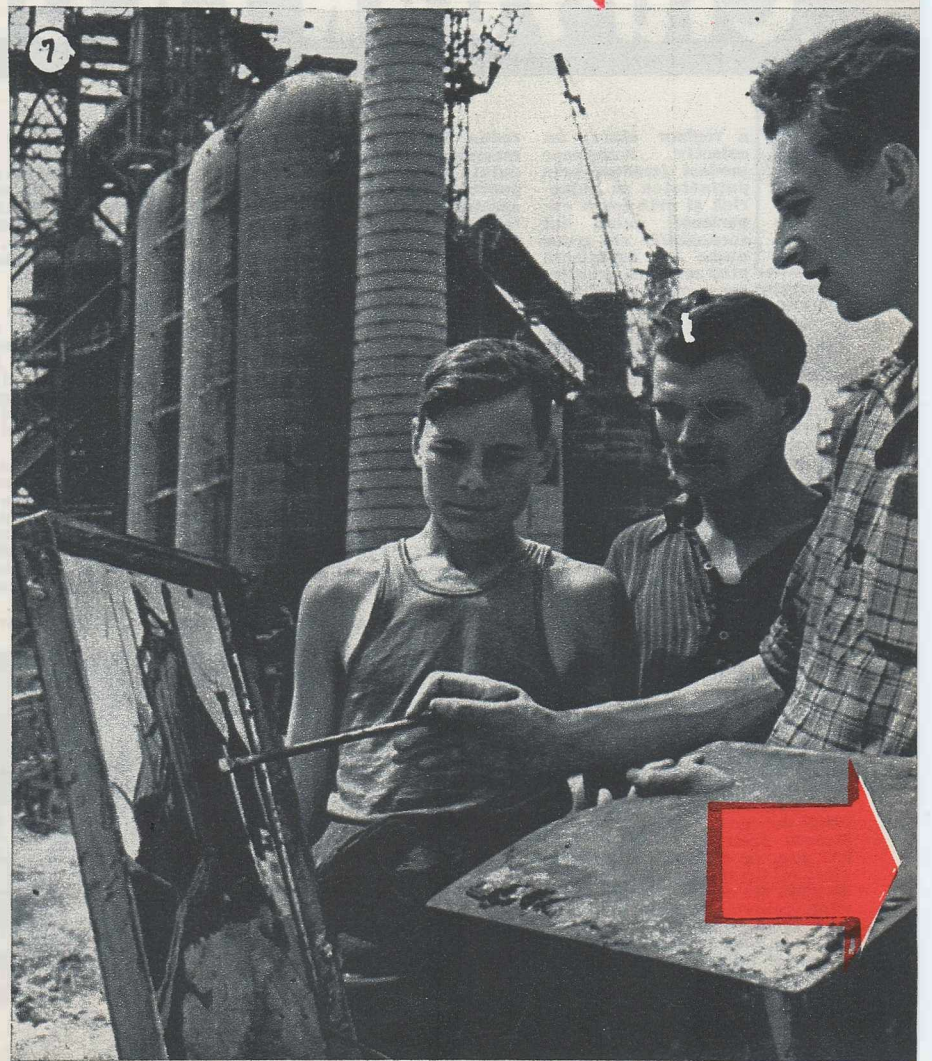
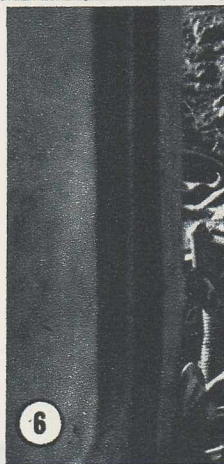

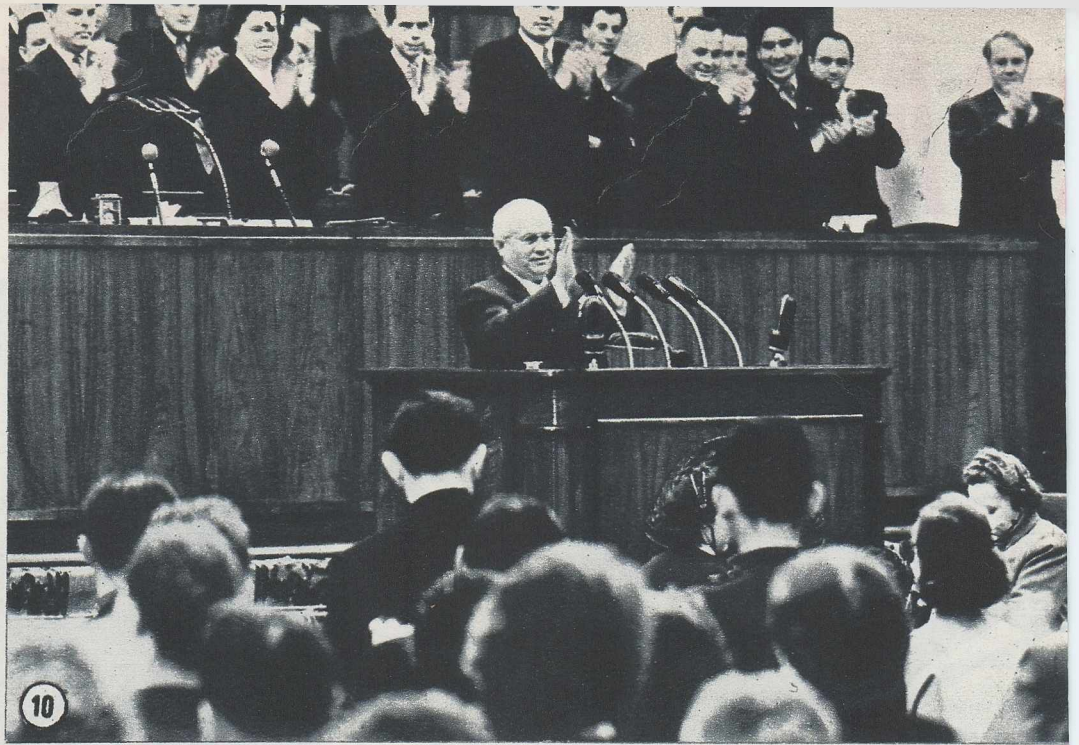
DA A COMUNISMULUI

de Ștefan IUREȘ

oceași fericire de care se bucură tinerii
lor popoarelor sovietice se poate citi
pe chipurile acestor tineri uzbeci și ruși,
ățiți în cîntece și jocuri (foto 8).
ontribuind la fiecare succes pe frontul
nomic, la grăbirea ritmului construcției,
somoliștii iau parte la făurirea victoriei
alismului în istorica întrecere cu cele mai
volute țări capitaliste. În acest scop ei
însușesc cu avînt îndemnul leninist de a
eri cetatea științei. Pentru acești aspi-
ți ai Institutului de tehnologie chimică din
cova (foto 9), analizarea împreună cu
fesorul Dogadkin a rezultatelor experien-
r făcute reprezintă mai mult decît un
ect de studiu. Ei fac parte din cele peste 4
ioane de tineri care studiază în institute
ericioare și tehnice (mai multe cadre decît
gătește America); ei se vor alătura în

curând celor 6 milioane de specialiști care, în Uniunea Sovietică, lucrează în toate ramurile gospodăriei populului. Sarcini complexe îi așteaptă, ei trebuie să fie pregătiți să le înfrunte.

De la tribuna Congresului al XIII-lea al Comsomolului (foto 10), N.S. Hrușciiov a vorbit delegaților despre munca de învățatură și despre viață, despre întărirea legăturilor dintre ele, despre necesitatea reorganizării sistemului de educație în școli a tinerei generații. În marea oaste a Comsomolului se vor alinia tineri care vor dobîndi încă din școală deprinderi în muncă, pregătindu-se nu numai în vederea însușirii culturii generale, ci și a cunoașterii producției. Școala vieții va completa în chip fericit studiile elevilor și

studentilor sovietici, educați de Comsomol în spiritul slujirii cu devotament a poporului.

Și pe viitor Comsomolul va învăța tinerele sovietice să trăiască și să muncească în tr-un mod comunist, îndeplinind poruncile lui Lenin. În sala congresului se aflau delegați care au luat parte la Marele Război pentru Apărarea Patriei, dar și delegați care s-au născut în ultimele luni ale acestui război. Angajamentul lor comun, la cel de-al XIII-lea Congres al Comsomolului, marchează intrarea în cel de-al cincilea deceniu de glorioasă luptă sub steagul partidului. Ei vor îndeplini cu cinste milioanele de pagini ai carnetului roșu, cu deplina convingere că virsta de aur a lineretii și exemplul înaintașilor lor îi obligă la fapte mărețe.

„CIU-YUAN” LA ORAȘUL STALIN

Un regizor tânăr, un colectiv actoricesc modest (modest prin puținătatea sa numerică și prin cea a experienței sale), doi scenografi, ale căror nume nu depășiseră pînă mai ieri granițele orașului lor, s-au oferit să facă publicului romnesc o inedită și înțelegătoare cunoștință: cu legendara figură a marelui poet chinez Ciu-Yuan, ale cărui versuri filozofice și profund patriotice au învins cele două milenii și încă un pătrar de cînd au fost scrise; cu dramaturgia eminentului om de stat și de cultură Go Mo-Jo, care a reînprospătat, în piesa sa, imaginea lui Ciu-Yuan și — prin aceștia doi — cu însuși teatrul chinezesc, de care, din timiditate poate, marile noastre scene nu s-au apropiat încă. Iată cum premiera spectacolului „Ciu-Yuan” pe scena teatrului din Orașul Stalin — prezentată ca omagiu prietenesc adus celei de-a noua aniversări a R.P. Chineze — capătă proporțiile unui eveniment cultural de importanță națională.

Ceea ce se cere subliniat de la început este faptul că regizorul Mihai Pascal și formația actoricescă pe care a îndrumat-o au izbutit să-și împlinească intențiile, realizînd un spectacol bun. Întreprinderea era dificilă și plină de riscuri: deși scrisă în factura teatrului Sin-Hi (teatrul nou, de factură europeană), piesa lui Go Mo-Jo aduce imagini de viață din străfundurile veacurilor, reînvie un chip încrustat mai mult în legendă decît în istorie și, prin aceasta, impune și folosirea unor elemente fiind de teatrul clasic tradițional chinez. Cum să faci însă accesibil actorului și spectatorului nostru acel limbaj scenic convențional,

redus la simboluri pe deplin recepționate de înțelegerea publicului chinez, dar ermetice pentru noi? Cum să intereseze spectatorul de azi, să-l faci să înțeleagă și să participe la o dramă petrecută cu peste 2200 de ani în urmă?

Primul ajutor în precizarea mesajului piesei l-a oferit o mărturisire făcută în prefața unui volum al său de către însuși Go Mo-Jo, mărturisire pe care a întărit-o, de altfel, într-o conversație avută anul trecut cu regizorul piesei: „...am folosit descrierea epocii lui Ciu-Yuan pentru oglindirea simbolică a contemporaneității”. Prin urmare, povestea dramatică a strălucitului poet și demnitar chinez, care în plină feudalitate chineză cerea unitatea întregului popor și încetarea vrăjmasiei dintre regate (fapt pentru care va fi pînă la urmă alungat — prin perfide intrigi — de la curte),

trebuie înțeleasă ca avînd puternice rezonanțe în actualitate. Reprezentată prima dată în 1942, în plină teroare gomindanistă, piesa chema poporul, prin glasul lui Ciu-Yuan, la apărarea patriei și a unității sale. Iar astăzi, cînd S.U.A. și lacheii lor ciankaishi amenință integritatea teritorială a marilor Chine, își dovedește din nou actualitatea și forța apelului ei patriotic. Prin urmare Ciu-Yuan nu trebuie văzut în aureola fantastică a legendei, ci în simplitatea și permanența purtătorului de cuvînt al poporului și deci într-un limbaj scenic realist. Construcția clasică a piesei — amintind surprinzător de cea a tragediilor eline — invită de asemenea la o maximă simplitate și concentrare (acțiunea se petrece într-o singură zi — cea în care Ciu-Yuan este îndepărtat de la curte și pornește în pribegie, primit cu căldă dragoste de către oamenii

simpli). Mihai Pascal a ajuns astfel la teatrul chinez trecînd prin cel grec. El nu și-a încărcat spectacolul prin folosirea excesivă a mijloacelor scenice tradiționale chinezești și a lăsat ca specificul să apară din plastica sobră a gesturilor, mișcărilor, a machiajului și costumelor. A realizat un spectacol poetic, lucrat cu finețe și discreție.

Există în spectacol câteva roluri foarte frumos realizate. Victoria Oniceanu dă reginei o prestanță scenică admirabilă, are o plastică a chipului și a gesturilor bine gândită, trăiește convingător momentele dramatice. O interesantă rezolvare a rolului regelui a fost găsită de artistul emerit Mișu Fotino, care și satirizează personajul prin reliefașarea senilității și a sărăciei lui spirituale. Foarte bun tînărul actor Dan Puican, în rolul discipolului trădător Sun-Iui: el urmărește, cu nuanțe fine în gesturi,

mimică, tonuri de voce, evoluția sinuoasă a personajului, îl dezvăluie fără bruscări adevăratul caracter, vanitatea aprinsă, lipsa de scrupule. Dintre toți actorii a prins — pare-se — cel mai bine specificul gestului și al mișcării chinezești. Nu sînt lipsite de expresivitate și realizările Eugeniei Lipan-Petre (Șan Tzjuan), Virgil Fătu (Tzi Tziao), George Gridanuş (Ceang I.), Aristote Apostol (Tzin Șao) — acesta din urmă ar trebui să-și mai tempereze totuși grandilocvența gestulației. Regia a neglijat rolul prințului și a lăsat interpretul (Al. Făgărășanu) să-și contureze pe linii vagi, incerte, personajul. Cel mai deficitar rol al spectacolului rămîne, din nefericire, cel al lui Ciu-Yuan. Actorul Emil Siritinoviici nu a găsit calea de a ajunge la eroul interpretat și de a ne transmite, prin suflul său artistic, dimensiunile neobișnuite ale acestei personalități. Întepeticiunea adîncă a lui Ciu-Yuan e transformată de actor într-un didacticism sec, rece; momentele de dramă sînt patetizate, falsificate; versurile calde, pline de poezie, devin, în rostirea sa, tirade retorice. Actorul nu izbuște — așa cum s-ar fi convenit — să polarizeze emoțional spectacolul, să-l electrizeze. Și lucrul acesta este aproape de neînțeles, întrucît E. Siritinoviici este cunoscut ca un actor cu talent și experiență. Regia trebuie, fără îndoială, să-și reproșeze și ea această nereușită actoricescă. Spectacolul rămîne — în ciuda acestei fisuri — o realizare interesantă a teatrului din Orașul Stalin. Și nu ar fi rău dacă și alte teatre din țară ar medita la posibilitatea de a monta valoroasa piesă a lui Go Mo-Jo.

Sanda FAUR

Scenă din piesa „Ciu-Yuan” montată de Teatrul de Stat din Orașul Stalin.

SCRITORII SI CARTI

EPOPEEA NAȘTERII UNEI LUMI NOI

Numele scriitorului sovietic Valentin Kataev este cunoscut de prețuit de puțini cititori. E de ajuns să citezi titlurile unor romane ale sale, ca: „Pînă în depărtare” sau „Puterea Sovietică”, pentru a readuce în mintea cititorilor din țara noastră imagini — puternic infuzate artistic — din epoca revoluției din 1905, din momentele din lupta eroică a partizanilor din Caucaz împotriva coteropilor fasciști și să reînchipurim de neuitat Motiei sau Valiei Pereșina, al lui Gavriik Cerivanenko sau Petia Bașar. Iar traducerea recentă a romanului „Timp, înainte!”, de același autor, conține și îmbogățește încă o dată ideea pe care și-o fă-

cuseră cititorii noștri despre talentul lui Kataev, despre specificul creației sale. Căci dacă acești cititori se obișnuiseră pînă acum să-l considere în primul rînd și prin excelență un evocator al tradițiilor de luptă și al patriotismului oamenilor sovietici, ei vor avea de aici înainte prilejul să cunoască un aspect nou al operei lui Kataev.

În romanul „Timp, înainte!” autorul ne apare ca un poet al muncii libere și creatoare a oamenilor sovietici, însuflețit de patosul construirii socialismului. Alături de romane

ca „Soti” de L. Leonov, „Energia” de F. Gladkov, „Hydrocentrala” de Marieta Șaghinian, „Pe nerăsuflăte” de I. Ehrenburg, „Timp, înainte!” (1932) aparține aceleiași pleiade de opere literare care au imortalizat în paginile lor viața de luptă și muncă, de nesecat entuziasm și uriaș avînt, de bucurie și bucurii din anii construirii socialismului. Orașe noi se ridicau în ținuturi care nu fuseseră niciodată locuite, uzine se înălțau în mijlocul pădurilor socotite altădată de nestrăbătut și omul sovietic muncea cu dirzenie, urmărind un singur țel: să traducă în viață planurile mărețe ale partidului. Ceea ce pînă ieri păruse utopie devenea înfăptuire.

Născut din realitățile vieții înseși, inspirat de epopeea construirii Magnitostroi-ului, romanul lui Kataev este străbătut de un adînc sentiment patriotic. Autorul este mîndru de succesele brigăzii lui Ișcenko, care a reușit să stabilească un record mondial, depășind cu mult timpul prevăzut pentru operația tehnică respectivă, mîndru de eroișii Ișcenko, Moisi, Hanumov, Ermakov, sau de inginerul Margulies. Kataev a îndrăgît și orașul ale cărui temelii abia s-au pus, și natura atît de severă, dar minunat de frumoasă, a Uralului, și pe oamenii care au venit să ridice aici, pe un loc altădată pustiu, un mare centru industrial. Poziția pe care se situează scriitorul în relatarea faptelor glorioase de muncă ale constructorilor Magnitostroi-ului dovedește foarte limpede cît de mare îi este dragostea pentru lumea nouă care se zidește și pentru făuritorii ei.

Kataev observă cu multă atenție procesele vieții înconjurătoare, știe să releve aspectele lor caracteristice și esențiale, caută să ajungă la concluzii generalizatoare cu caracter filozofic. Procesul de producție, discuțiile cu caracter tehnic, lupta în jurul recordului se conjugă în roman cu problema generală a luptei dintre nou și vechi, cu problema politică a conflictului dintre societatea socialistă în plină dezvoltare și rămășițele celei burgheze, în plină descompunere. De aceea, în ultimă instanță, romanul „Timp, înainte!” nu este numai o frescă a uriașelor construcții ale socialismului, ci și epopeea nașterii unei lumi noi, cu

EXPOZIȚIA „CĂRȚII SOVIETICE”

În expoziția deschisă recent în sala „Dales” din Capitală se oglindesc viu urlașul dezvoltării culturii sovietice după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie 1917. Rod al muncii creatoare a unor generații diferite de intelectuali, care și-au consacrat în întregime viața și creația poporului lor, lucrările expuse reprezintă o parte infimă, dar sugestivă, a impresionantelor realizări obținute în anii puterii sovietice de literatură, artă și știință din țara socialismului.

În lume se tipăresc anual 5 miliarde de cărți. Cele mai multe apar în Uniunea Sovietică. E concludentă următoarea statistică: din anul 1918 pînă în 1957, au apărut 1.386.000 de titluri, într-un tiraj de peste 20 miliarde de exemplare (adică de 9,6 ori mai mult decît în vechea Rusie, în ultimii 30 de ani care au precedat Revoluția). Cei mai editați scriitori sovietici, în perioada dintre 1918-1957:

	Titluri de editii	Tiraj în mii de exemplare	Numărul limbilor
Gorki	2.377	89.194	76
Maiakovski	694	33.776	59
Solohov	465	26.714	56
Serafimovici	446	13.141	43
Ostrovski	416	12.080	54
Fadeev	404	15.023	60
Kataev	356	13.746	55
Simonov	293	16.979	39
Tihonov	293	8.511	44

În standurile expoziției „Cărții Sovietice” vizitatorii pot admira edițiile celor mai cunoscute lucrări de beletristică, în limbile tuturor popoarelor din U.R.S.S. Dacă înainte de revoluție majoritatea cărților apăreau numai în rusește, astăzi se editează opere literare și științifice în 124 de limbi (cuprinzînd și limbile a 40 de popoare care abia în anii puterii sovietice și-au făurit o scriere proprie).

Expoziția „Cărții Sovietice” vorbește în graiul lapidar al cifrelor și exponatelor despre o cultură în plin avînt creator, pusă în slujba fericirii marelui popor sovietic.

MAREA ÎNTILNIRE DE LA TASHKENT

Capitala R.S.S. Uzbekistan, la Tashkent, a avut loc în această Conferința scriitorilor din Asia și Africa. Puncte de vedere date asupra rostului artei și literaturii în societate, asupra viului tuturor popoarelor la libertate și independență națională, mod firesc, asupra dreptului natural al oamenilor la fericire pe se au strîns laolaltă personalități marcante ale culturii din două mari continente.

Asia și Africa — a declarat un cunoscut om de litere din Iran, Nafisy — deși alina îndoaia de departe una de alta, au aspirat comune. Ele au fost exploatate timp de veacuri. Avem nevoie literatură-armă de luptă, care să spună cît am suferit și cum le să acționăm pentru un viitor fericit care trebuie grăbit cu precă.

Pe supra sarcina intelectualilor de a întări lupta împotriva agresiunii seculare a colonialiștilor, împotriva ideologiei urii, predicată ei care vor să dezlanțule noi războaie pustitoare, despre neco- dezvoltării legăturilor între popoare, indiferent de culoare, civilizație, limbă și orînduire socială, pentru crearea unui it de înțelegere și prietenie și lărgirea orizonturilor culturale orale — iată probleme care îi preocupă pe tadjicul Mirzo sa-Zade și pe chinezul Mao Dun, pe libanezul N. Maimy și pe co- sul Hang Ser Ia, pe afganul G.P. Ulfat și pe bengalezul T. Ba- pe arabul Halafalah și pe indianul Sant Singh Seklon.

vochind problema barierelor lingvistice care separă și îndepăr- tă culturile diferitelor popoare, scriitorul japonez Aono Suekiji a: „Fără abolirea acestor bariere, fără un climat de înțelegere rock, fără cunoașterea literaturilor diferitelor popoare, scopul us nu va fi atins. Există în Asia și Africa numeroase națiuni de diferite și dotate cu caractere foarte individualizate. Acest lucru în mod special dificilă lichidarea barierelor lingvistice. Rezol- a acestor probleme cere din partea noastră maximum de efort”.

I.N. Mohideen, critic literar și scriitor din Ceylon, se mani- sîncer preocupat de eficiența armei scrisului în condițiile epocii emporane: „Activitatea unui scriitor aparținînd unei națiuni a suferit vandalismul imperialismului trebuie să fie înclinată, nte de toate, apărării păcii. Dar participarea oamenilor de litere Asia și Africa la lupta pentru pace nu se poate mîrgini la simpla amare a războiului. Ei trebuie să unească pe oameni cinstiți pretutindeni, pentru a face să apară un puternic curent de te, care să condamne pentru totdeauna războiul”.

Conferința de la Tashkent a scos în evidență faptul că, pentru torii asiatici și africani, se pune stringent problema luptei pentru pendanță națională, care se împletește organic — în zilele tre, cînd amenințarea războiului întuneacă orizontul și toate izările sînt în pericol — cu lupta pentru apărarea păcii. Indit de divergențele lor de opinii și sisteme filozofice, trecînd peste ea diversitate de vederi asupra multor fenomene culturale și tice, numeroși scriitori din Asia și Africa se întînesc pe plat- a unei oamvingeri realiste: aparțin umanitatea de distrugerii otului, se înalță implicit și periculosul ce planează peste marile ri culturale ale popoarelor. Conferința scriitorilor de la Tashkent eat un birou permanent al scriitorilor din țările afro-asiatice, adînt la Ceylon, și a ales orașul Cairo ca loc de desfășurare a parei conferințe (1960). În vibranta chemare a conferinței către torii lumii, se arată:

„Noi sîntem exponenții spiritului renăscut al unui miliard și itate de oameni. Acești oameni, care sloboțesc aproape două i din întreaga omenire, sînt urmașii celor mai vechi civilizații culturi...”

Dezvoltarea mai departe a acestor mari civilizații a fost oprită, lin cauza timpului sau de cataclisme, ci de exploatarea nemi- ă a țărilor noastre, de sclavagismul ce a existat în Africa, de nialism, imperialism și rasism, cele mai otrăvitoare buruieni ărdina omenirii.

„Vă chemăm pe voi, scriitorii din toată lumea, să vă ridicați u împotriva nedreptății, a colonialismului și exploatării”. hub imperativul acestor probleme arzătoare ale contemporani- i s-a desfășurat la Tashkent marea Conferință a scriitorilor din și Africa,

o mentalitate nouă, cu relații noi între oameni.

Ciocnirile de idei, confruntarea concepțiilor se realizează prin gruparea personajelor în tabere cu ideologii complet opuse. Entuziasmul în muncă, afirmat ca un crez de viață de Margulies, Ișcenko, Korenev, Hanumov și de alți oameni sovietici cinstiți și devotați partidului, i se opun dușmanii Puterii Sovietice, ca Nalbandov sau Ray Rup, care predică și practică scepticismul, egoismul, pesimismul și ura sălbatică față de om, față de socialism.

Am putea spune că titlul romanului e simbolic. Kataev s-a străduit și a reușit să redea, prin mijloace artistice din cele mai variate, avîntul uriaș, elanul eroilor săi, gata să se ia la întrecere cu vremea însăși. De altfel, factorul timp joacă un rol important în roman. Prezența lui nu se rezumă la titlu, ci se face simțită în toate paginile romanului, în toate evenimentele care se desfășoară, în toate faptele care se relatează. Kataev a știut să dea o înțepare artistică originală ideii de bază a romanului și să zugrăvească în mod foarte convingător avîntul extraordinar al muncii în noua societate, ritmul neobișnuit al construcțiilor socialismului.

Timpul figurează în roman ca un adevărat personaj. Compoziția romanului, dinamismul acțiunii, succesiunea rapidă de fapte, de evenimente, de imagini, schimbarea uneori caleidoscopică de peisaj, mediu

sau eroi, subliniază rolul deosebit pe care „personajul” îl joacă în cadrul acestor opere. Toată acțiunea se desfășoară în decurs de o zi, ziua de lucru a unei mari colectivități de muncă de pe teritoriul Uniunii Sovietice. Dar această zi este plină de fapte, de evenimente, care subliniază bogăția de conținut a vieții celor ce construiesc socialismul. Timpul devine în romanul lui Kataev criteriul de apreciere al activității oamenilor. Eroii lui Kataev se iau la întrecere cu vremea și reușesc s-o depășească. Brigada lui Ișcenko, care a realizat în opt ore cît trebuia să producă în șaisprezece, a luat-o cu adevărat înaintea timpului. Ritmul năvalnic al vieții, al muncii libere, creatoare, generatoare de bucurii, constituie însăși poezia lumii noi ce se construiește și pe care Kataev a reușit s-o sugereze cu vigoare.

Lozincă lansată de autor rămîne ca o chemare pe care generația celor ce au construit socialismul a adresat-o urmașilor săi, ca un îndemn adresat lumii întregi spre creație, avînt și progres. Omul sovietic din zilele noastre, care destelențește pămînturile, transformă natura, ridică mărețe lăcașuri de cultură, construiește mașini de perfecțiune uimitoare, omul sovietic care a lansat primul în lume sputnikul, merge pe drumul deschis spre comunism, cu aceeași lozincă: „Timp, înainte!”

Tatiana NICOLESCU

NĂPRASNICUL VIFOR

de Dragoș VICOL

Ilustrație de Tia PELTZ

rema trecea greoaie, întunecată, peste lumea aceea de oameni murdari, bărboși, care abia se tirau prin cuprinsul nesfârșit al stepei vînzolite de vifor... N-aveam căciuli și ne trăseserăm capetele peste urechi, peste ochi; n-aveam mănuși și nu ne mai simțeam degetele; tremuram și ne clănțăneau dinții de frig; ne chinuia somnul; picioarele ne erau de plumb și ne mistuia foamea...

Mărșăluim de șapte zile și șapte nopți, fără popas, rătăcind pe cîmpurile răscolite de viforul acela năprasnic. Ne tîram asemeni unei omizi uriașe, ținîndu-ne unul de centura celuiilalt, orbiți de zăpadă și biciuiți de ger...

În capul coloanei, vreo șapte căruțe de răniți. De ultima căruță se ținea omul din fruntea șirului lung și negru, în albul acela nestatornic al viforului... Poate adormeam adesea, în mers... Poate și visam... Sau poate ni se scurgea viața încet, încet, din trupuri...

Uneori căruțele din capul coloanei se opreau. Și atunci tot șirul acela lung și negru se poticnea... Unii cădeau în genunchi în zăpada viscolită — și nu mai voiau să se ridice... Îi ridicau alții și șirul se urnea iar...

Cînd se opreau căruțele, știam ce se întîmplă: sanitarii îi zvîrleau în omăt pe cei morți... Căruțele se mai ușurau. Treceam pe lângă mogildețele însingerate, fără să ne uităm la ele... La ce bun? Le îngropa vîntul urlînd în pustii... Aveau să le dezgroape lupii, peste un ceas, peste o zi... Poate că și pe noi ne vor dezgropa tot așa... Ne va ucide foamea, foamea care ne înjunghia măruntaiele de atîtea zile, de atîtea nopți... Oh, și nu mai aveam nici un fir de tutun... Nici un fir!... De cînd nu mai aveam tutun?... De mult, de cînd am trecut prin lunca aceea de sălcii bătrîne... Atunci, am găsit tutun... Am scormonit zăpada la rădăcina sălciilor și am găsit frunze uscate... Le-am prefăcut în tutun... Era acru... „tutunul“, dar ardea, ieșea fum din el... Și asta ne era de ajuns...

Oare ne mai gîndim și la altceva?... La ce?... Nu, nu ne mai gîndim la nimic... N-avem puterea să ne gîndim la nimic altceva... Ni-e foame... Ni-e sete... Și-am vrea să fumăm... Atît... În rest, nu mai există nimic... Ce-ar putea să existe?... În rest e pustiu și vifor... A!... În rest mai sînt morții pe care poate chiar acum îi dezgropă lupii... Picioarele se mișcă singure... Mîinile, una ne-am încheștat-o de centura celui din față, a doua se bălăbănește pe lângă trupul care tremură... Ciudat! Mîinile și picioarele nu ni le mai simțim, dar foamea o simțim... În măruntaie, în cerul gurii, în nări... Ne arde măruntaiele, ne usucă cerul gurii, ne amăgește nările cu un miros vag de pîine mucedă... A... E amintirea pîinii pe care am mîncat-o acum șapte zile... Acum șapte zile... Mîine vor fi opt... Poimiine nouă... Și cîndva nu va mai fi nici una... Cînd mori, nu mai poți număra... Ce să mai numeri? Vegnicia e una...

Ne tîrim prin viscol, înotăm prin zăpezi și dormim mergînd visăm... Dar ne trezim îndată. Ne-am poticnit iar... Iar s-au urtat căruțele din față... Dumnezeu să-i ierte... Au scăpat de foamă Viforul bubuie, învirtejindu-se pe deasupra lor. Bubueie și urlă. urlă?...
Șirul tresare, se zbate...

Șirul se cutremură. Picioarele tropăie, pașii se îndesesc, trurile se lipeșc unul de altul.

Mîinile încearcă să pipăie armele... Dar degetele nu simt nimic și urlatul se împrăștie în vifor, sinistru, înfricoșător...

— Lupii!...

În câteva clipe șirul acela lung și negru dispăre. Oamenii se strîng ca pentru apărare, în jurul căruțelor. Răniții gem, se sforăie... Și zăpada cade mereu, și viforul bubuie...

— Un călăreț dă ocol ghemului uriaș de oameni.

— Îngropați-vă-n zăpadă! Fiți cu ochii în patru!...

Călărețul e un bărbat voinic, cu căciulă brumărie în cap, pîslari calzi în picioare. În mînă are mănuși de lînă. Își agită pîtolul, strigînd:

— Ne vor ataca!... Sînt flămînzi!

Și noi sîntem flămînzi. Atît de flămînzi!...

— Să nu vă lăsați, leii mei! Să nu vă lăsați! — strigă călărețul.

Am tresărit... Și-am început să zîmbesc cu amar. „Leii mei! Ce i-o fi venit maiorului să ne spună astfel?... El, care n-a ști niciodată ce e blîndețea... El, care n-a știut niciodată să citească inima unui ostaș... „Leii mei!“... „Ce s-a-ntîmplat, domnule maior?“
— Imi venea să-l întreb.

— Băieți, leii mei, să nu vă lăsați! Ați auzit?!... Altfel murim aici. Murim!... — strigă din nou maiorul și mi se păru că glasul îi tremură...

— Mai bine să căutăm un sat, domnule maior... Mai bine să... vorbi delîngă mine, nesfîrșindu-și gîndul, caporalul Pană.

I se vedeau doar ochii, cu sprîncenele și genele înfîrțurate de gheață.
— Ce, ostaș, și s-a urit cu binele? Să căutăm un sat? Să cădem prizonieri în mîna dușmanului?

— Nouă să ni se urască cu binele, domnule maior? Li s-o fi urâtă alora care n-au venit pe front, pentru că pe front e rău, domnule maior!... Alora care stau la căldură, domnule maior, și la ospete!

— Vorba, ostaș! Să n-ascultați ce spune, ostași! E nebușărie! — tipă maiorul, cuprins de neliniște.

— Domnule maior, ascultați... Ascultați cum urlă lupii... Isfîrșim mînzi... Și noi sîntem flămînzi, domnule maior... De cine vîntul: de ei, sau de noi?

— Tacil... Tacil!!!

— Am să tac, domnule maior!... Curînd am să tac. Cînd oi fi rușinat dinți ca o fleandură, am să tac, domnule maior...

— Ai să tragi, ostaș! Ai să tragi pînă la ultimul cartuș!

— Să căutăm un sat, domnule maior... Mai bine să căutăm un sat... Pentru că nu mai avem nici un cartuș, domnule maior... gemu caporalul Pană și-n clipa aceea maiorul izbucni desperat

— De ce?... De ce, ostaș?! De ce?...

— Le-am aruncat! Erau grele, domnule maior!... Dați ordin să pornim, domnule maior... Uitați-vă pe hartă și...
— Tacil... Puneți baionetele la armă!... — urlă maiorul scos din minți...

— N-avem nici puterea asta, domnule maior!... Sîntem flămînzi!... — murmură Pană, deznădăjduit...

Am pus baionetele la armă... Cum le-am pus, nu mai știu... Știu doar că nu mai aveam pîine. În schimb, mai aveam baionete... Pîinea am mîncat-o, baionetele ne-au rămas... Oare cum o fi carne de lup?...

Viforul bubuia învirtejindu-se nebun în cuprinsul acela pustiu și caii prinseră a sforăi mai înspăimîntați, ridicîndu-se în picioare...

— Domnule maior!... — strigă aproape caporalul Pană.

Dar maiorul nu-i răspunse. Nu avu timp să-i răspundă. Calul se necheză o dată puternic, tropoti de cîteva ori în loc, apoi țîșni într-un galop năprasnic. Un răcnet înnebunit răsună o clipă:

— Ajutor!...

Și pe urmă nu se mai auzi nimic, decît bubuitul vîntului și urlatul lupilor... Și nu trecu mult și răcnetul răsună iar, pe aproape:

— Băieții mei!... Băieții mei, nu mă lăsați singur. Băieții mei!...

Îl găsirăm îngropat în omăt, cu picioarele frînte în căderea pe cal...

— Dați ordin să pornim, domnule maior!... Altfel vă lăsați aici!... — îi porunci, zgîlțindu-l, caporalul Pană.

Dar era prea tîrziu... Prea tîrziu...

Caii se smulseră din hamuri, răsturnînd căruțele cu răniți. Răniții nete de groază izbucniră, amestecîndu-se cu urletele fiarelor. Din spulberul viforului săgetau, în salturi elastice, umbrele fumurii. Viforul bubuia, parcă anume să acopere răcnetele oamenilor și urlatul fiarelor.

Pînă în clipele acelea am mai dormit și am mai visat... Am visat că drumuim spre apus, spre casă... Spre casele noastre... Abur fierțurilor de acasă ne gîdila nările... Ne-am visat mîncînd... poate că numai visul ne mai ținea pe picioare...

Acum, însă, pînă și firavul vis se sfîrșise în tîndări... Nici un vis nu rămăsese din el. În creier ne ardeau flăcări de apocalips, în urechi urla vijlîtul groaznic al frontului pe care-l părăsisem cu șapte zile în urmă...

urmă și pe care-l uitasem... O clipă mi-a trecut prin minte o trebură: de ce n-am murit acolo?... Dar întrebarea s-a stins, ca atât de vifor. Cîteva împușcături trosniră scurt... Cine mai are rțuse?... Bine că mai sînt cartușe!... Am răsuflet adînc... Flăcă-e din creier s-au potolit deodată. Am început să strig:

— Trageți, fraților!... Trageți!... Bine că mai avem cartușe!... Dar n-a mai tras nimeni... Și-atunci am văzut ochii fiarelor... alți, nemăsurați de mulți, săgetînd din toate părțile. S-apropiau... i-apropiau... S-apropiau...

— Nu mă lăsați!... — izbucni, înăbușit de vînt, glasul maiorului. Cine se mai gîndea la el?... Ochii aceia crunți, de fosfor, s-apro- au, s-apropiau... Și, deodată, au țîșnit. Un vaier lung se zbăt- u vifor... Apoi un urlet de durere... Și flăcările ne-au cuprins iar fierii... Și nu mai vedeam nimic, și nu mai auzeam nimic... Sim- um doar un sînge fierbinte prelingîndu-se pe lemnul armei, pe inile înghețate... Al cui era sîngele? Al meu?... De unde să mai avut eu sînge fierbinte?... Și, totuși, de ce mi se părea că-mi simt ărul încălzit și ud?... De ce?... Și n-am avut timp să-mi răs- nd... Nu-mi puteam răspunde... Nu știam ce să-mi răspund... A zvîcnit o rachetă albastră... Și încă una... La ce bun?... Cine ne dea ajutor? Cine?... Sîntem într-un pustiu, într-un pustiu războiului... Și vom muri aici, pînă la unul, sfîrtecați de fiarele ăstea înnebunite de foame... Poate se războia pe noi pămîntul... ce ne învinovățești, pămîntule?... Noi n-am vrut... Noi n-am it... Am umblat, flămînzi și chinuți de un vis... De visul întoar- ii pe prispele de acasă... De ce zvîcnesc rachetele?... La ce bun?... poate c-ar fi mai bine să murim de obuz... Am muri mai re- de. Și mai simplu...

— Doamne, iartă-ne păcatele de voie și fără de voie... Doamne, aju- ne, doamne!...

Cine se roagă?... Și de ce se mai roagă?... Oh! Uite!... Viforul artă zdrențe de manta, pline de sînge... Ascultă!... Viforul poartă igăte de moarte... Cîți nu mai sînt?... Cîți au amuțit, mistuin- se în măruntaiele fiarelor?...

— Pană!... Unde ești, Pană? — strig, încrîncenat.

De ce nu-mi răspunde nimeni?...

— Pană!... Pană!...

— Doamne, iartă-ne păcatele de voie și fără de voie... — aud iar, preajmă, înăbușit...

Mă întorc o clipă... Numai o clipă... Și-l văd pe Pană prăbușit, obrazul năpădit de zăpadă roșie de sînge... Îmi vine să mă las zăpadă, lîngă el, să-i șterg obrazul... Doar pentru atîta lucru i am putere... Să-i șterg obrazul și să-l acopăr cu trupul meu, nu mai vadă sfîrșitul... Dar... în bubuitul vîntului se distinge vuiet nou, ciudat, de fierărie grea... Cîteva explozii detună deva, în preajmă. Clănțanit furios de mitralieră răzbat, inegal, ră la noi. Ne aruncăm la pămînt, îngropîndu-ne în zăpadă. Și ietel crește, s-apropie... Arar s-aud frînturi de glasuri omeneste... ar, cînd contește pentru o clipă, două, vuietul. Și iar clănțane tralierile. De data aceasta, numai mitralierile... Fiarele se risi- ec urînd, chelălăind... Și se lasă, în vînzoleala viforului, o iște ciudată... O liniște a noastră, izvorită din noi, o liniște a purilor care au lepădat armele...

Cîteva tancuri, albe de zăpadă, se ivesc privirilor, cu chepengu- e turelelor ridicate. — Hei? Kto vi?... — răsună un glas puternic. O tăcere de mormînt îi răspunde. O tăcere grea, adîncă, de gheață. am în zăpadă, ghemuți în noi, la fel de nemișcați și cei morți, cei vii. Și parcă se prăvale cerul peste noi... — Kto vi? — întreabă pentru a doua oară glasul acela puternic. lîngă mine, Pană încearcă să se ridice în capul oaselor. — Să taci... Să nu rostești cuvîntul... — i-am șoptit cu înfrigurare. — De ce?... — Nu înțelegi?... Ni-s dușmani... — Sînt oameni — a murmurat Pană. Oameni... Dușmanii îți moartea... Ei ne-au scăpat de moarte... O, bogdaproste... oa- ni buni... — Hei, kto tam?... — Romîni — gemu Pană. Și eu am șuerat: — Taci!... N-au să ne ierte!... — Romîni! — strigă Pană din baierile inimii și-n clipa aceea din ela unuia din tancuri sări un bărbat înalt, voinic, îmbrăcat r-o pufoaică gălbuie, cu pistolul automat peste piept. — Rumîni?... — zise el, venind spre noi. — Ne împușcă!... Nu mă lăsați!... — izbucni în clipa aceea glasul iorului.

Strigătul îngrozit al ofițerului mă înjunghiasc cu zeci de cuțite că. Ochii mi se pironiră asupra bărbatului în pufoaică... În aa lui, veneau alții și alții. Și atunci, am izbucnit și eu, înnebu- , acoperindu-mi ochii cu minile:

— Nu!... Nul!...

înd mi-am descoperit ochii, omul în pufoaică își plimba privirile te noi, nedumerit, încruntînd din sprîncene. Apoi începu să ă și rise îndoiindu-se de șale și bătîndu-se cu palmele peste ge- ichi. Cînd se potoli, zise cu blîndețe în glas:

— Niet!... Niet!...

și scoase pistolul peste umăr și-l slobozi în zăpadă. Ceilalți ură la fel. Omul în pufoaică se pipăi la șold, desprinzîndu-și bidon- . Apoi făcu cîteva pași spre Pană și spre mine. Se lăsă într-un unchi și întrebă:

— Holodno, da?...

— am priceput ce zice, dar am dat din cap.

Pei vodku... — îl imbie el pe Pană, ridicîndu-i capul mai sus și îndu-i bidonul la gură... Pană gemu ușor, bău din bidon și, sfîrșind, căută cu buzele mîna ului, să i-o sărute... — Bogdaproste...

Omul își feri mîna, înduioșat... Și, ca să-și alunge tulburarea, apu să-i spele lui Pană rana de pe obraz, rana făcută de ghea-

rele fiarelor... Iar Pană lăcrima, lăcrima mereu... Și-am simțit că lăcrimez și eu, și-i vedeam și pe ceilalți lăcrimînd. Lăcrima și maiorul, care poate că n-a lăcrimat niciodată în viața lui... Eram adunați toți în preajma bărbatului acela și lăcrimam. Și lacri- mile erau fierbinți. Eram sigur de asta, pentru că, scurgîndu-se pe obrajii bătuți de vifor, lacrimile lăsau urme adînci, pe care zăpada spulberată nu le putea viscoli...

★

Rupeam din plînea mare, rotundă, pe care o țineam pe genunchi stînd lîngă vatra bătrînească, și înghițeam pe nemestecate... Oala uriașă cu ciorbă soldățească aburea în pirosirii și mă învăluia căl- duros, moleșitor. Rupeam din plînea mare, rotundă, și plîngeam, și lacrimile cădeau pe fiecare îmbucătură. Și mîncam pîine în două cu lacrimi... Și, prin sita lacrimilor, se plîsmuia, încet, încet, iar visul cel vechi.

Visul întoarcerii la prispele de acasă... Acuma știam bine că am să mă întorc curînd: trăiam și acesta era lucrul cel mai de preț... De aceea lăcrimam...

DESTIN...

Mărășești 1917.

Căștile au venit de departe. Din Bavaria, din Württemberg și Saxonia, din Prusia sau din alt colț al Reich-ului.

Căștile sînt aproape noi, cu toți cei trei ani de război. Le poartă Willy și Hans. Și încă alți zece, o sută, mi și peste o sută de mi de soldați al lui Wilhelm de Hohenzollern, împăratul care a trimis căștile din cazarmile înalte și severe, cu ferestrele înguste și-ntunecate, pînă-n pla- iurile noastre însorite, cu sațele risipite pe văi și dealuri.

Căști ale lui Willy și Hans, ce-ști căutat în Moldova lui '917, în Moldova bîntuită de foame și tifos, în Moldova cu ogoa- rele-n paragină, cu vile uscate și copii fără de zîmbet?

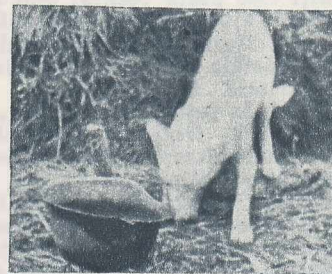
Ce v-a mînat, scoici de oțel, din rafturile magazinelor lui Krupp, în tranșeele prăfuite și crăpate de soare ale Mărășeștilor?

Willy și Hans. Fiecare dintre ei a avut o mamă, o soră și o logodnică. Ori poate o nevastă și un copil. Acolo, departe, în Germania imperială, care le-a dăruit, fiecăruia, cite o cască și i-a mînat peste frontieră, în țări pagnice ale căror popoa- re n-aveau nevoie de căștile de metal în culoarea ceții și-a no- roului.

Sînt de atunci 41 de ani. Unde sînt Willy și Hans? Nimeni n-ar putea răspunde. Oasele lor putre- zesc de mult în gropile comune, sub brazdele adînci care ridică, în același august, lanuri bogate, în pîrgă.

Willy și Hans. Hîrelle solda- ților porniți lures în cotropire s-au făcut zob și-s numai „oale și ulece”, în cîmîtirul uriaș de pe-ntreaga arie a Mărășeștilor.

Dar căștile au rămas. Tefere și nevătămate. Doar scăfirile dinăuntru s-au dus. Încolo, sînt tefere. Și bune de folosit: pentru sperietorile din livezile cu pruni, pentru strîns urulala de-ngrășat porceii, pentru apa din care bea Azorei. Iată soarta căștilor de oțel, a scoicilor de metal care, vîndute cu facturi, au adus cîști- guri grase domnului Krupp-se- nior, negustorul de tunuri și puști.

Domnul Krupp von Bohlen und Halbach, nepotul domnului Krupp-senior, a furnizat, la rîndul său, lui Hitler, milioane de căști pentru oștile cu zvastică ale celui de-al treilea Reich.

De data aceasta, castroanele, de triplă grosime, aveau culoa- rea întunecată a cerului de toamnă. Și iarăși au fost purtate de oameni care au trecut, în pas de gîscă și în cadența tubelor, frontiere, ocupînd țări, robînd popoare, împinzînd aproape în- treaga Europă.

★

Iași, 1944. Willy și Hans. Copiii lui Willy și Hans din primul război mondial. Căștile lor sînt aproape noi, cu toți anii de război.

Ce v-a mînat, scoici de oțel, din rafturile magazinelor domnului Krupp von Bohlen und Halbach, pînă la Stalingrad și apoi, în cumplita retragere, printre dea- lurile Iașului?

Willy și Hans. Nicl numele n-au mai rămas după voi. Doar căștile. Solidele căști „made in Germany”. Căștile domnului Krupp von Bohlen und Halbach, cel recent eliberat de americani din închisoare. Căștile din care bea ciințele țărănilor Macovei Vasile din satul Slobozia-Iași. Scoicile de metal zvîrlite pe acoperișuri și din care clugulesc boabe porumbeli ce zboară peste dealurile din împrejurimile Ia- șului. Acolo unde, în vara lui '44, se-ntîndea frontul...

★

1917-1944...

Căștile purtate de Willy și Hans...

Ei! John și Fred! Auziți? John și Fred, voi cei cu căștile furni- zate de concernul Dupont, căști ce vi le-ați vîrît pînă la grumaz, peste scăfirile.

Atențiune, John și Fred din Taiwan și Liban! Atențiune la destinul căștilor de oțel pornite în cotropire. Priviți fotografiile ce vi le oferim cu prilejul zilei de 25 octombrie, cînd — sînt 14 ani de atunci — ultima cască fascistă năvălită peste noi a fost sfărîmată, izgonită sau văduvită de proprietar, devenind troacă pentru porceii. Priviți și nu uitați de Willy și Hans!

Marie ARSENE

MEXICO - CITY

e cum ai coborât din avion la Mexico-City, ești asaltat de tot soiul de figuri „serviabile“, dar destul de suspecte, care te împing spre un fel de bandă rulantă de jumulit călători.

După ce bagajele sînt descărcate din avion, geamantanul îți este smuls de un hamal și transportat pînă la vamă. Numai pînă aici, căci „dincolo sînt alții“ — îți explică hamalul, așteptîndu-și bacșișul. Apoi alții te iau în primire pînă la ușa clădirii aeroportului, de unde ești preluat de cea de-a treia serie, care își ia sarcina să te conducă la mașină. Intre timp, mai ești atacat de misiții care te înșală la preschimbarea banilor, de reprezentanții hotelurilor și pensiunilor, de vînzătorii de suveniruri, de șoferii de taximetre etc. În afară de toate acestea, sîcîitor este și excesul de zel al agenților siguranței mexicane, la controlul documentelor și al bagajelor.

Este explicabil, deci, de ce am ajuns oarecum buimac la hotelul „Del Prado“...

★

Prima impresie a unui om deprins cu aerul din România, atunci cînd descinde în stradă, în prima zi a vizitei sale în capitala Mexicului, e că respiră cu greutate. Într-adevăr, aerul e rarefiat, orașul fiind situat la o altitudine de peste 2.300 m (înălțimea vîrfului Caraiman din Bucegi).

Dar, o dată acomodat, te avînti în căutarea de lucruri interesante pe străzile orașului.

„Avenida Juarez“, bulevardul din fața hotelului, e impresionant, larg, cu blocuri înalte. La tot pasul întîlnești limuzine de fabricație americană. Cealaltă arteră, „Paseo de la Reforma“, este mai lată și mai modernă, cu unele clădiri înalte, cu șiruri de palmieri în mijlocul părții carosabile, cu monumente ca acel al Revoluției mexicane sau ca statuia lui Guatemoc, conducătorul luptei indienilor împotriva invadatorilor spanioli. În partea de vest a orașului se află cartierele bogătașilor și dealul Chapultepec, cu vechiul palat prezidențial transformat în muzeu.

Aceste artere centrale și-au croit drum de-a lungul anilor prin fostul oraș spaniol, ca rod al boom-ului capitalist. Îmbogățirii autohtoni lucrează aici mîna în mîna cu capitaliștii americani. Firme ca „Remington Rand“, „Ford“, „General Motors“, „Pan American Airways“ sau alte firme americane stau alături de companii mexicane ca: „Compania Mexicana de Fuerso Motria“ sau „Compania Real del Monte“. De la o vreme investițiile americane s-au îndreptat mai mult spre activitatea comercială, fără însă a părăsi industria. Șiruri întregi de magazine, ca Sears și Woolworth, au năpădit piața mexicană. Reclamele societăților și magazinelor americane inundă lite-

La Mexico-City poți întîlni și azi indieni în pitorescul lor port național.

ralmente fațadele clădirilor mari din centrul orașului.

Dar la numai o sută de pași de acest centru prosper, dai de cartierele locuite de populația nevoiașă: case mici, măcinate de vreme. Ornamentele vechi, lucrate în stil spaniol, sînt deteriorate sau cad de-a binelea, tencuiala e scorojită. Apoi, mai încolo, întîlnești cartiere întregi de cocloabe, cu acoperișuri de carton gudronat, care, numai datorită bolovanilor de deasupra, nu-și iau zborul la primul vînt mai puternic, și chiar colibe în care se intră de-a bușilea. „Locuințele“ acestea se aseamănă cu bordeiele sărăcimii indiene din cătunele de mizerie. Inghesuiala și promiscuitatea sînt de nedescris. Desimea populației e aci de circa 30 de ori mai mare decît în cartierele centrale. Dar cine-și poate permite să plătească chiriile exorbitante de la centru, cînd costul vieții a crescut cu 400% față de 1939, în timp ce salariile nu ajung nici la jumătate din acest cost? Talazurile mării de oameni obiști trec peste vechiul oraș spaniol și ajung pînă la flancurile de beton ale străzilor principale și în coastele dealurilor ocupate de cartierele bogătașilor.

Aci, în fața vitrinelor cu „Caddillacuri“, frigider, mașini de uz casnic ultramoderne, mătasuri, argintărie și obiecte de lux, importate în special din S.U.A., vezi cîte un indian bătrîn, cu ochii bolnavi, care cerșește pe trotuar, avînd alături de el un copil supt de foame. De-a lungul blocurilor moderne stau în șiruri nesfîrșite sute și sute de semicerșetori, oferindu-ți ziare și mai ales bilete de loterie, ale cărei trageri au loc zilnic.

★

Seara, cînd animația marelui oraș nu mai e atît de intensă și trotuarele încinse de soarele de peste zi încep să se răcoarească,

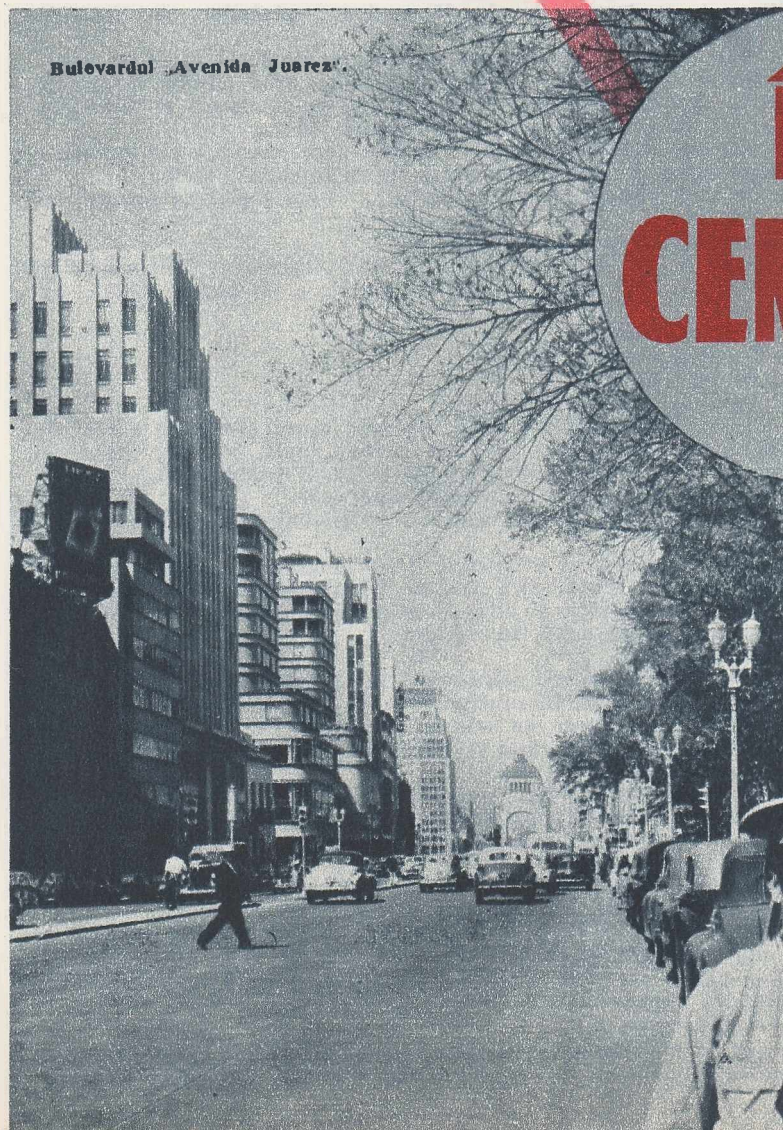
pîlcuri-pîlcuri de copii — vînzători de ziare sau mici cerșetori care n-au știut ce înseamnă o casă de cînd s-au născut — încep să-și caute un locșor unde să-și odihnească trupurile ostenite: pe treptele caselor și ale monumentelor, prin șantierele clădirilor în curs de construcție sau în plină stradă. De cîte ori am trecut noaptea pe la întretărirea bulevardelor „Avenida Juarez“ și „Paseo de la Reforma“, am văzut mereu aceleași grupuri de cîte trei copii între 11 și 13 ani, culcați pe trotuar, după un sistem adoptat de cei ce n-au acoperiș: fiecare dormea cu capul pe genunchii celui alături, formînd astfel un triunghi.

Criza de locuințe este o adevărată plagă la periferie. De construit, se construiește — ce-i drept — dar în centru și numai pentru cei avuți. Construit pe locul unor foste lacuri, secat, orașul se scufundă cu 6-8 cm pe an. Numeroase clădiri se surpă și sînt locuri în Mexico-City unde, pur și simplu, ai impresia că te afli într-un oraș recent bombardat. Peste tot dai de gropi și șanțuri în care lucrează salahorii, aproape goi, stînd în apă pînă la genunchi, fără nici un echipament de protecție. N-am văzut decît o singură macara. Munca omenească e atît de ieftină, încît antreprenorii nu simt nevoia să folosească mașini. Tehnica construcției de

blocuri se află încă în stadiu amestecatului betonului cu lopa și a căraturii cărămizilor cu spatele.

★

Predilecția pentru striden de orice natură nu se manifestă numai prin culori tipătoare îmbrăcămintea tinerilor, ci și diferite forme mai zgomotoase. Dintre ele vizitatorii străini uită mult timp țigările ciudașe ale agenților de circulație, ca seamănă cu un guițat ascuțit, purcel, vacarmul infernal al publicului la orice spectacol și mai ales la luptele cu tauri, sau obstrucțiile studențești împotriva vreunui profesor antipatizat, care prilej sînt utilizate petardele, focurile de pistol etc. Seară înainte de a te duce la culcare urează-ți ca peste noapte să izbucnească vreun incendiu undeva, căci mort de-ai fi și te-ai trezi forfota gălăgioasă a pompierilor — „bomberos“, cum li se spune. Apropierea pompierilor e vestită printr-un urlat sinistru și prelung de sirenă, care creștințat, însoțit de fluieratul de perat al tuturor polițiștilor de parcurs, la care se adaugă da gătul înnebunitor a două clipe deodată, plus claxonul mîșinii, probabil special comandat ca să facă cît mai mult zgomot. O parte a coloritului pitoresc al Mexicului a dispărut o da

u celebrii soldați și ofițeri mexi-
ani de pe la mijlocul secolului
recut. În locul vlăgănilor cu
nustăți de un cot, cu sabie și
vistoale, în locul tipului sud-
american de semibrigand, semi-
oldat, aflat mai mult în solda
olonelului sau a generalului său,
lect în aceea a dictatorului de
noment al țării, a apărut solda-
ul obișnuit, în uniformă kaki
le tip american, care face cu-
ninte de santinelă la edificiile
ublice.

A crescut în schimb rolul poli-
iei — al celei politice, bineîn-
eles — al cărei efectiv crește ne-
ncetat și care este folosită
a prevenirea și descoperirea di-
eritelor comploturi menite să
lucă la răsturnarea conducători-
or statului, dar mai ales împo-
riva acțiunilor maselor munci-
oare pentru drepturi democra-
ice și o viață mai bună.

În această privință poliția
-a activizat în ultima vreme
n mod deosebit. Spre a contra-
ara succesele repurtate de fe-
oviarilor și telegrafistilor greviști

Pentru a împrăști o demonstrație a
muncitorilor petrolști aflați în grevă,
cărora li s-au alăturat și studenții, po-
liția din Mexico-City i-a chemat în aju-
tor pe pompieri; au intrat în funcțiune
furtunurile. →

Partidul Comunist. Agenți de po-
liție au atacat sediul Comitetu-
lui Central al Partidului Comu-
nist Mexican și al periodicului
„La Voz de Mexico”, unde au de-
vastat birourile și au ridicat mo-
bilierul, operind în același timp
mai multe arestări.

Nu se poate vorbi despre aspectul străzii din Mexico-City fără să se amintească de micul comerț, care se află încă într-un stadiu asemănător celui desfășurat pe vremuri în Lipscații noștri, adică bazat pe sistemul atragerii clienților prin mijloace cât mai directe și al înșelării lor.

Dacă ai făcut imprudența să te oprești în fața unei vitrine, sau ai încetinit cumva pasul, ești pur și simplu asaltat de patron sau vânzător, amețit prin vorbe și gesturi și, în cele din urmă, convins să nu pleci cu mîna goală din magazin. Nu există prețuri fixe decât la câteva mari magazine; în rest, costul mărfii diferă de la magazin la magazin și chiar de la client la client. Te uimește numărul soldurilor și al lichidărilor. Unele se datoresc într-adevăr greutăților reale prin care trec negustorii ajunși în pragul falimentului din cauza concurenței; însă majoritatea sînt solduri și lichidări trucate, menite a atrage clientela naivă. Obiceiul e atât de adînc înrădăcinat în practica afaceriștilor mexicani, încît pînă și marile magazine se folosesc de trucul soldului aproape în permanență, ca să nu piardă clientela.

Un soi de magazine interesante sînt așa-numitele „drugstoruri”. Drugstore înseamnă de fapt magazin de medicamente, adică farmacie. La Mexico-City însă, în aceste „farmacii”, alături de medicamente, se vînd și bomboane, băuturi răcoritoare, diverse mărunțiguri, ziare, filme fotografice etc., iar în tot lungul pere-

ȘI LA PERIFERIE

telui opus teighelei se află un bar în toată regula, cu obișnuitele taburete înalte; și se servesc aici crenvurști, sandvișuri, lapte, bere și, desigur, coca-cola.

Bucate specific mexicane poți găsi în cartierul vechi. Sărăcimea orașului consumă aci un fel de ruladă preparată din foi decocă groase, în care se pune puțin zarzavat tocat și carne fiartă.

Acei ce-și pot permite să ia masa la birt servesc o tocană piperată și ardeiată cumplit cu acel celebru „chile” mexican, pe lângă care ardeii iuți de la noi sînt un adevărat balsam.

Gazdele mexicane care ne însoțeau au ținut să ne ducă într-o seară și la un varieteu mexican, așa-numitul „bataclan”. Am con-

statat acicît de populare sînt acele scheciuri satirice îndreptate mai ales împotriva modului de viață american. Foarte virulente, ele sînt primite de public cu hohote de rîs și cu fluierături asurzitoare, care în Mexic exprimă aprobarea și aprecierea publicului spectator, asemenea aplauzelor de la noi. Clou-ul programului l-au reprezentat însă dansurile de temperament de care vorbește și Maiakovski în notițele sale de călătorie prin Mexic. Sînt un fel de dansuri ale pîntecelui, doar că se execută cu spatele la public. Atmosfera în sală — care pentru un străin prezintă mult mai mult interes decât ceea ce se petrece pe scenă — este într-adevăr mexicană, în accepțiunea veche a cuvîntului. Publicul, format în majoritate din cow-boys veniți din provincie și din mexicani și indieni plini de temperament, urlă, fluieră și tropăie în timpul spectacolului. Din cînd în cînd, vacarmul infernal este acoperit pentru o clipă de cîte un urlet gutural, neînchipuit de ascuțit: „Y-ah-ah-ah-auuuu” — probabil vreun strigăt vechi de război al unui trib indian.

Ne-am reîntors tîrziu la hotel, trecînd prin „dormitorul de stradă” și ferindu-ne să nu călcăm peste cei ce dormeau ici și colo, pe lângă zidurile caselor.

Luxul și mizeria, zgîrie-norii și cocioabele, temperamentul mexicanului și amărăciunea lui de fiecare zi, iată atîtea elemente contrastante din noianul cărora observatorul atent poate sezisa totuși tendințele noi, progresiste, ale poporului mexican, năzuințele lui spre libertate și o viață mai bună. Va veni vremea cînd și acest popor tînr, mîndru și drz, cald și primitor, plin de umor și veselie, talentat și însetat de cultură, va putea să-și înfrîngă sărăcia, să-și cucerească adevărata libertate, să devină stăpîn în țara sa bogată și frumoasă.

AI. ȘIPERKO

ASALTUL GEAMANTANELOR —
DINGOLO DE BLOCURILE DE
PE „AVENIDA JUAREZ” ȘI
„PASSEO DE LA REFORMA” —
LUX ÎN VITRINE ȘI CERȘETORI
PE STRADĂ — „LIPSCA-
NII” LUI MEXICO-CITY — CEVA
DESPRE POLIȚIA MEXICANĂ
— TERIBILUL „CHILE” — O
SEARĂ LA „BATACLAN”

care au obținut nu nu-
mai sporirea salariilor,
ci și înlăturarea lideri-
lor sindicali impuși de
autorități, poliția și-a în-
dreptat atacul principal
asupra avangărzii cla-
sei muncitoare mexicane,

Aspectul dezolant
al „dormitoarelor”
de stradă din Me-
xico-City. ↓

Această sărmană
fată țambă din ce-
să în casă, oștind
să-și cîștige din
cîntat sau din vin-
zarea ulcecelor, o
blată bucată de
pline.

P R A G A

B L A N S K O

B I C A Z

de František RAVEN
ziarist din Republica Cehoslovacă

DIN MORAVIA, PRIN PĂRȚILE BACĂULUI

La nord de Brno, capitala Moraviei, în apropierea orașului Blansko, a luat ființă acum 260 de ani o mică turnătorie de fontă.

După primul război mondial, această întreprindere — care, dezvoltându-se între timp, făcuse ca Anglia și Germania să piardă monopolul fabricării mașinilor cu aburi — a fost profilată pentru turbine de sistem Francis, Kaplan și Pelton.

Iar azi? În condițiile regimului democrat-popular, muncitorii și tehnicienii de la „Gheorghe Dimitrov“ CKD-Blansko au întrecut în producția de turbine pentru hidrocentrale principalele țări capitaliste — S.U.A., Franța și R. F. Germană. Aceasta se constată mai ales la turbinele tip Kaplan. Până în prezent, în toate țările — cu excepția Ceho-

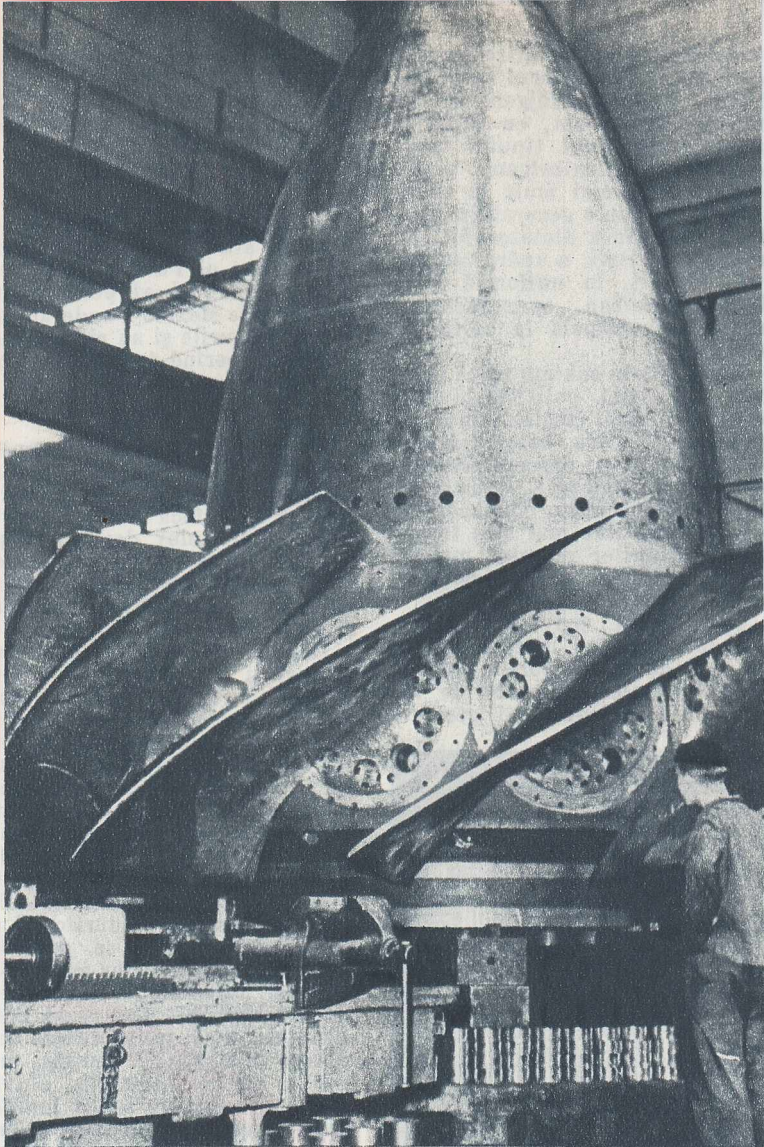
slovaciei — se folosesc turbine Kaplan numai acolo unde apa nu are o cădere mai mare de 30-40 metri. Inginerul Vojtech Kucera, împreună cu colectivul său, a făurit la Blansko o turbină Kaplan pentru construcția hidro-tehnică de la Slapy, unde căderea apei este de 55 metri.

Pentru construcția hidrotehnică de la Orlik se fabrică la Blansko turbine și mai mari decât cele pentru Slapy. Una din turbinele pentru Orlik a fost prezentată la Expoziția Universală de la Bruxelles, fiind unul din exponatele cele mai impresionante și demne de atenție, din punct de vedere tehnic, din întreaga expoziție.

În scopul exploatării energice a Bistriței la Bicz, în România, și muncitorii din Blansko și-au pus la contribuție talentul și înalta calificare tehnică. Patru din cele șase turbine Francis au și fost terminate și expediate în România.

Munca meticuloasă a harnicilor muncitori din Blansko, admirată pe merit de lumea întreagă, va contribui la dezvoltarea văii Bistriței, la dezvoltarea economică a României frățești. Aceasta este o dovadă a amintirii nepieritoare și a recunoștinței pe care poporul cehoslovac o poartă eroicilor ostași români, care au luptat alături de glorioasa Armată Sovietică pentru eliberarea Cehoslovaciei de sub jugul hitlerist. Este încă o dovadă a prieteniei veșnice dintre popoarele cehoslovac și român.

←
Montajul vanei de gollre cu un diametru nominal de 2500 mm, pentru hidrocentrala „V. I. Lenin“ de la Bicz.

Giganticul rotor de 180 tone, cu 10 palete, construit la Blansko, cucerind senzațiile la Bruxelles.

PENTRU UN MILIARD DE METRI CUBI DE APĂ

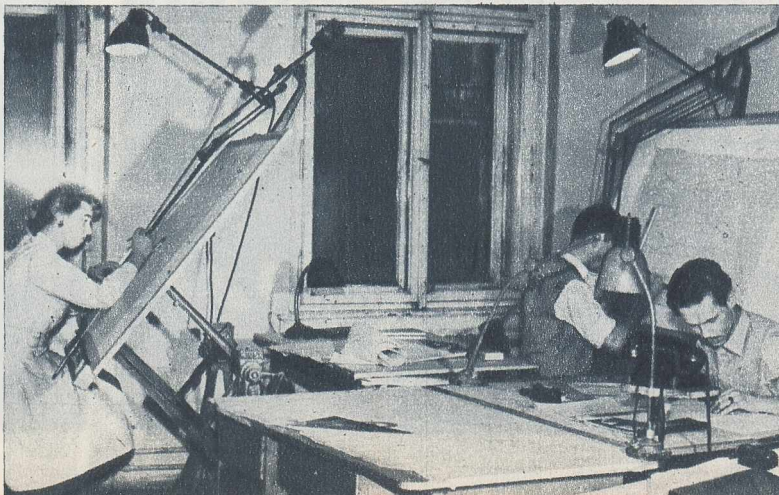
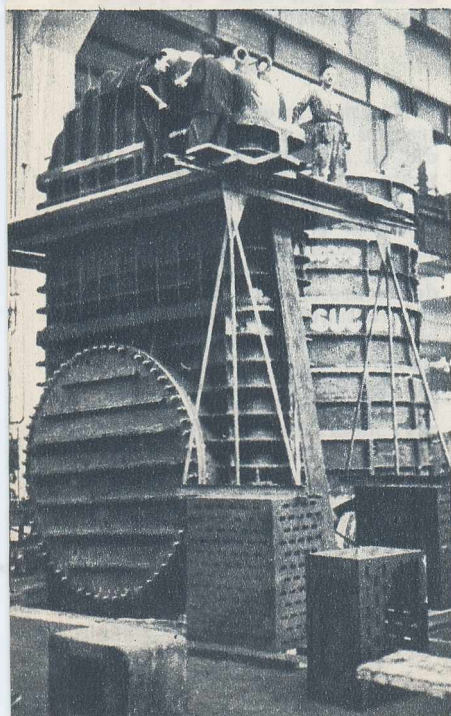
Dacă vrei să stai de vorbă cu inginerul Zdenek Jiroušek, îl poți găsi fie la Bicz, pe șantierul hidrocentralei „V. I. Lenin“, cercetând condițiile geologice pentru fundațiile barajului, studiind calitatea betoanelor și urmărind desfășurarea muncii, fie la Praga, în atelierul său de la institutul „Hydroprojekt“, unde muncește în calitate de conducător al sectorului tehnic și de consilier pentru construcțiile hidrotehnice din Cehoslovacia și din alte țări.

Am ales a doua alternativă. În cabinetul său praghez, inginerul Jiroušek pune tocmai la punct proiectul unei hidrocentrale din Slovacia. Am asis-

tat la o scurtă convorbire cu colaboratorii săi și apoi am mas singur cu el, față în față cu biografia simplă și emoționantă, cu activitatea febrilă cu visurile de viitor ale acestor pasionați ai marilor baraje.

Am aflat despre copilășul petrecut într-un sătuc de munte despre inginerul șomer din anii dinainte de război și apoi despre primele baraje proiectate de el în anii puterii populare. Era pe terminata construcția barajului de pe Orava, când a fost rechemat la Praga, unde i se pune întrebarea: „N-ai vrea să elaborezi anteproiectul unor lucrări o hidrocentrală cu un baraj pe

Jirina Stepankova, Jan Mach și Jiri Prani, din colectivul lui Jiroušek, pe clipanți activi la proiectarea hidrocentralei „V. I. Lenin“ de la Bicz.

tru 1.000.000.000 metri cubi de apă?" Inginerul Jiroušek a crezut că e o glumă. „Un miliard? Dar unde există un asemenea loc în Cehoslovacia?” — a întrebat el nedumerit. „Nu la noi, ci în România. Du-te acolo și vezi despre ce e vorba” — l-au îndemnat locuitorul de ministru și colaboratorii săi.

În februarie 1951, ing. dr. Jiroušek se afla împreună cu noii săi prieteni la Biczaz. Și azi își amintește de iarna aceea, de urletele lupilor din pădurile Carpaților, de barăcile ospitaliere ale constructorilor.

Ideea de a construi pe Bistrița, la Biczaz, un baraj de proporții gigantice, unic în această parte a Europei, i-a trezit interesul. Astfel că, în luna iunie a acelui an, el se afla aci în fruntea unei brigăzi complexe de 23 membri — profesori universitari și specialiști din Cehoslovacia.

De atunci, ing. Jiroušek vine

ing. dr. Zdenek Jiroušek, laureat al Premiului de Stat „Klement Gottwald”.

cu regularitate pe șantierul mării hidrocentrale românești. Între timp, se mai ocupă și de alte mari construcții. De pildă, el colaborează de vreo doi ani la realizarea unor construcții hidrotehnice din China, care au menirea să rezolve probleme de economie a apelor, pe un teritoriu de trei ori mai mare decât Cehoslovacia. Dar, din toate lucrările sale, Biczazul a rămas până azi dragostea lui cea mai mare. Inginerul Jiroušek îl iubește ca pe propriul său copil. El vorbește cu multă admirație despre felul cum muncesc constructorii români ai hidrocentralei „V. I. Lenin”, despre calitatea muncii lor și despre problemele de construcție ale acestei opere gigantice — probleme de specialitate, tehnice, de proiectare și organizatorice. „Salută din partea mea Biczazul!” — mi-a spus inginerul Jiroušek la despărțire. O fac cu dragă inimă, prin aceste rânduri.

A DOUA BĂTĂLIE de pe OITUZ și CAȘIN

Reportaj de F. URSEANU

Fotografiile autorului

Omul e cît o furnică, față de această nouă instalație petroliferă ce se montează în curtea rafinării nr. 10. →

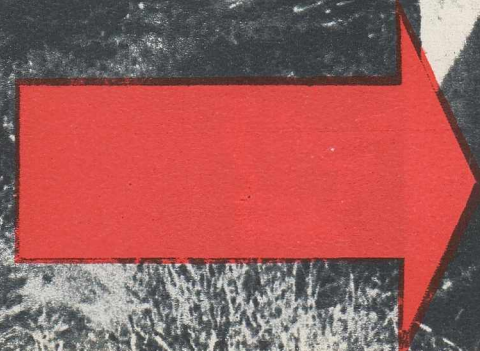
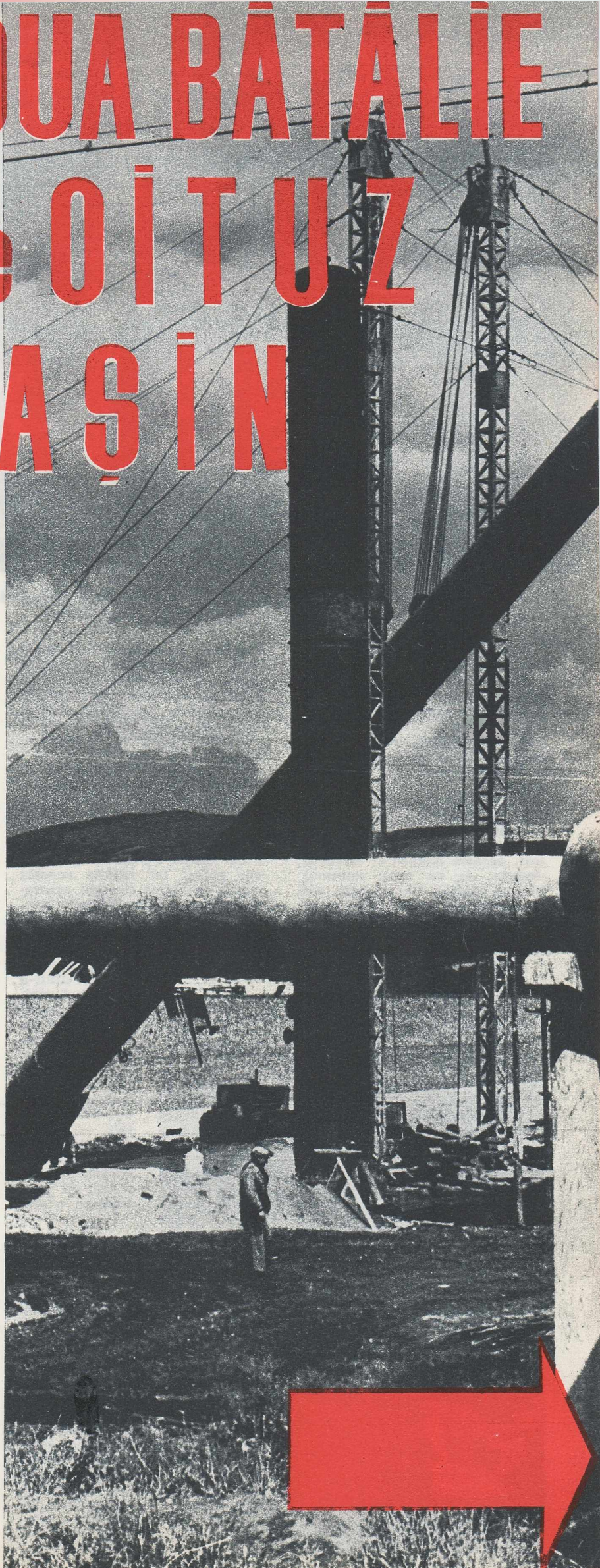
Duzină de reporteri bucureșteni au debarcat pe malurile râurilor Oituz și Cașin. Faptul s-a petrecut acum, în toamnă, într-o zi cînd nori deși, veniți dinspre trecătoarea Oituz, se spargeau, revărsîndu-se copios peste Valea Troțușului. Părea că ploaia mărunță și rece va sînjeni înfîlnirea noastră cu constructorii de pe unul din cele mai importante șantiere ale țării.

Gazdele au fost însă prevăzătoare:

— Vă așteaptă douăsprezece perechi de cizme de cauciuc!

Și astfel, în ciuda ploii, noi, duzina de reporteri, am pornit să vizităm un nou front de luptă pentru industrializarea țării. Un front desfășurat cam pe vreo mie de hectare, unde, de o parte și de cealaltă a Cașinului, se dă bătălia pentru construirea unor noi și mari obiective: o cetate a cauciucului sintetic, a produselor chimice, a prelucrării petrolului. Și, în plus, un mare și modern oraș muncitoresc: Onești.

Onești intră acum, pentru a doua oară, în istorie. Întîia dată, în timpul primului război mondial, cînd armatele române au pus aici slavilă presiunii armatei de cotropire a Kaiserului. Bătăliile de pe Oituz și Cașin au oprit atunci pătrunderea armatelor germane în Moldova. Acum, după patru decenii, se desfășoară aici o nouă bătălie. De data aceasta, pașnică. Ea trezește la viață regiunea: o transformă într-unul din cele mai importante centre industriale ale țării.

De la fereastra unui apartament în construcție, vă salută cîțiva brigadieri de pe șantierul tinarelui, care s-a inaugurat la 28 septembrie.

Cît costă un oraș ?

În trei zile reporterii au pus inginerilor și muncitorilor de pe șantier cel puțin o mie de întrebări. Nici nu-i de mirare: sînt aici așteptate lucruri interesante, legate de noua tehnică de construire a uzinelor moderne, a noilor orașe!...

Am pus și eu o întrebare:

— Cît costă un oraș? Un oraș muncitoresc?

V-ați pus vreodată, iubii cititori, această întrebare? E vorba, desigur, de un oraș nou-nou: blocuri înalte, vile cochete, săli de spectacol, parcuri, scuaruri, bulevarde. Într-un cuvînt: un oraș modern — exact cum văd, la fața locului, că va arăta orașul Onești.

Pentru neinițiați, răspunsul la

întrebare ar comporta un calcul lung — o socoteală exactă a caselor, a străzilor asfaltate, a rețelelor de conducte: apă, gaz, metan, lumină. Pentru specialiști, răspunsul a fost foarte scurt:

— După numărul apartamentelor!

Ei înmulțesc numărul total al apartamentelor proiectate, cu prețul dinainte stabilit al devizului unui apartament. Apoi, adaugă și cota reprezentînd lucrările edilitare. Asta-i tot.

Dar orașul trebuie să coste cît mai puțin! Iar bătălia aceasta pentru ieftinirea fiecărui apartament, dusă azi în întreaga țară, a fost pornită și la Onești. Reducerea costului locuințelor-tip prezintă atît dorința vie a constructorilor de aici, cît și sarcina izvorită dintr-o recentă hotărîre a Plenarei Comitetului regional de partid Bacău. Nici un apartament nu trebuie să coste mai mult de 50.000 de lei! — au hotărît constructorii. Pînă la această hotărîre a lor, nu prea existase o pre-

Elena Eftimie este una dintre cele mai prețuite betoniste de pe șantierul noilor instalații petroliere.

Locul unor astfel de „porți de cetate” îl va lua, în proiectele viitoarelor construcții, spațiul locativ propriu-zis. În felul acesta, costul fiecărui apartament va reveni mai ieftin. →

Cînd tov. Gh. Biscan, director șantierului (stînga), se întîlnește cu inginerul Erdely, discuția e veșnic aceeași: cum se poate ieftini costul apartamentelor orașului muncitoresc?

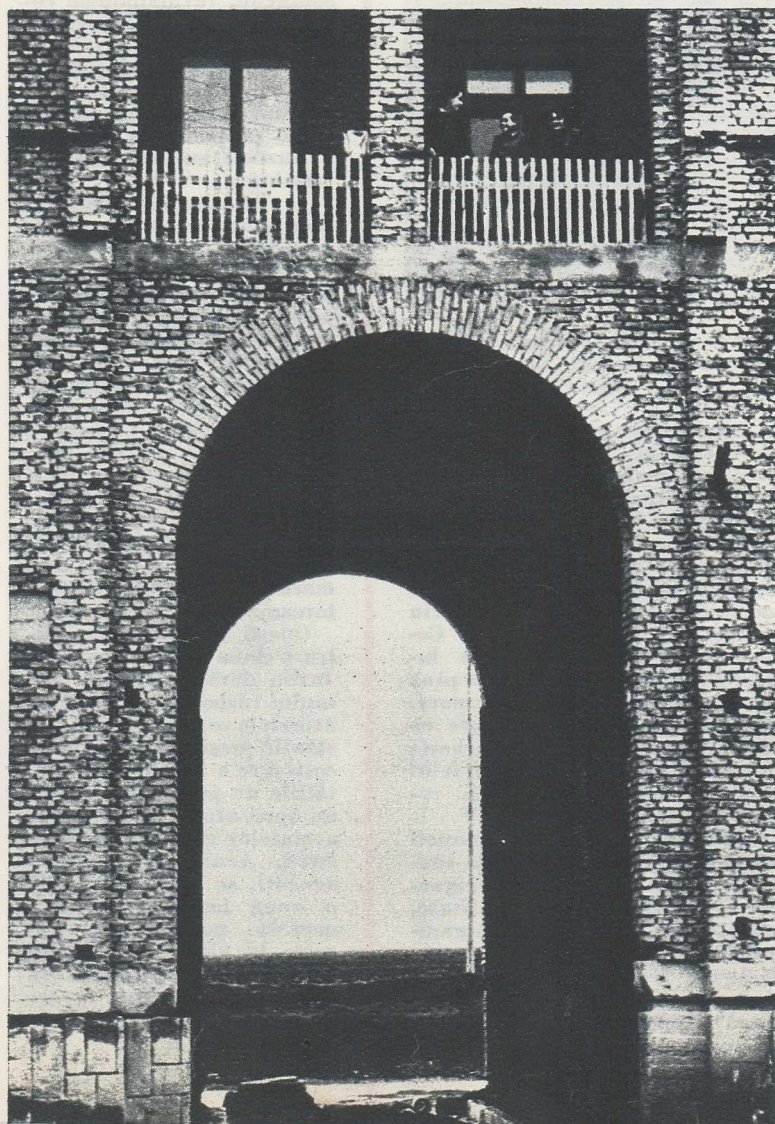
special pentru discutarea problemei ieftinirii apartamentelor.

— Ați calculat prea scump! au spus constructorii. Cu prea multe zorzoane la clădiri, ganguri ca de cetate, din preț cărora s-ar fi putut scoate două apartamente; ați proiectat camere prea înalte, curți interioare inutile etc.

Răspunsul proiectanților a fost un anagajament ferm, dar și cerere la fel de hotărîtă: „Vă folosii în viitor spațiul, la maximum! Dar fiți și voi mai economici cu materialele!”

★

... Peste cîțiva ani, orașul Onești va fi locuit de 30.000 cetățeni: salariații viitorului combinat chimic, ai combinatului cauciuc sintetic, ai termocentrelor Borzești și ai rafinării 10. Pentru găzduirea lor este pregătit acum, atît de febril, orașul. În zece ani, aceasta va avea 7.0

Primi copii au început joaca pe una din primele străzi ale noului oraș.

le apartamente. Și, deși acum sînt terminate numai vreo mie, Oneștiul, satul de altădată, a început să semene a oraș mare. Un oraș ridicat special pentru nuncitori, tehnicieni și ingineri în petrol și chimie.

Cît va costa orașul?

După calculele specialiștilor, indicarea lui s-ar evalua la cîteva sute de milioane de lei. Dar constructorii au de gînd să aducă tatului economii substanțiale; și sînt puțini cei care se opun pentru asta.

O nouă arteră: saleductul

Magistrala de Est escaladează acum Carpații și, în curînd, va pătrunde în Onești. Așa va ajunge aici gazul metan — principal combustibil și materie primă pentru întregul complex industrial. Țițeiul pentru rafinare intră și el cum în noul oraș printr-o arteră de fontă, plecată de la sondele din jurul Moineștilor. Aceasta este a doua conductă. A treia conductă va aduce... sare. Da, sare. Simplă sare de bucătărie, o sînt de importantă materie primă pentru industria chimică. Numai în sarea „va călători” din fundul unei saline, la combinatul chimic, sub formă de saramură și pe un drum cu totul nou: saleductul. Așa va începe, pentru întâia dată în regiunea Bacău, exploatarea sării, ca materie primă industrială. Această mare bogăție a raionului Tg. Ocna, exploatată înă acum într-o măsură mai mică sau mai mare sub aceeași străveche formă a sării de bucătărie, apată azi o nouă folosință.

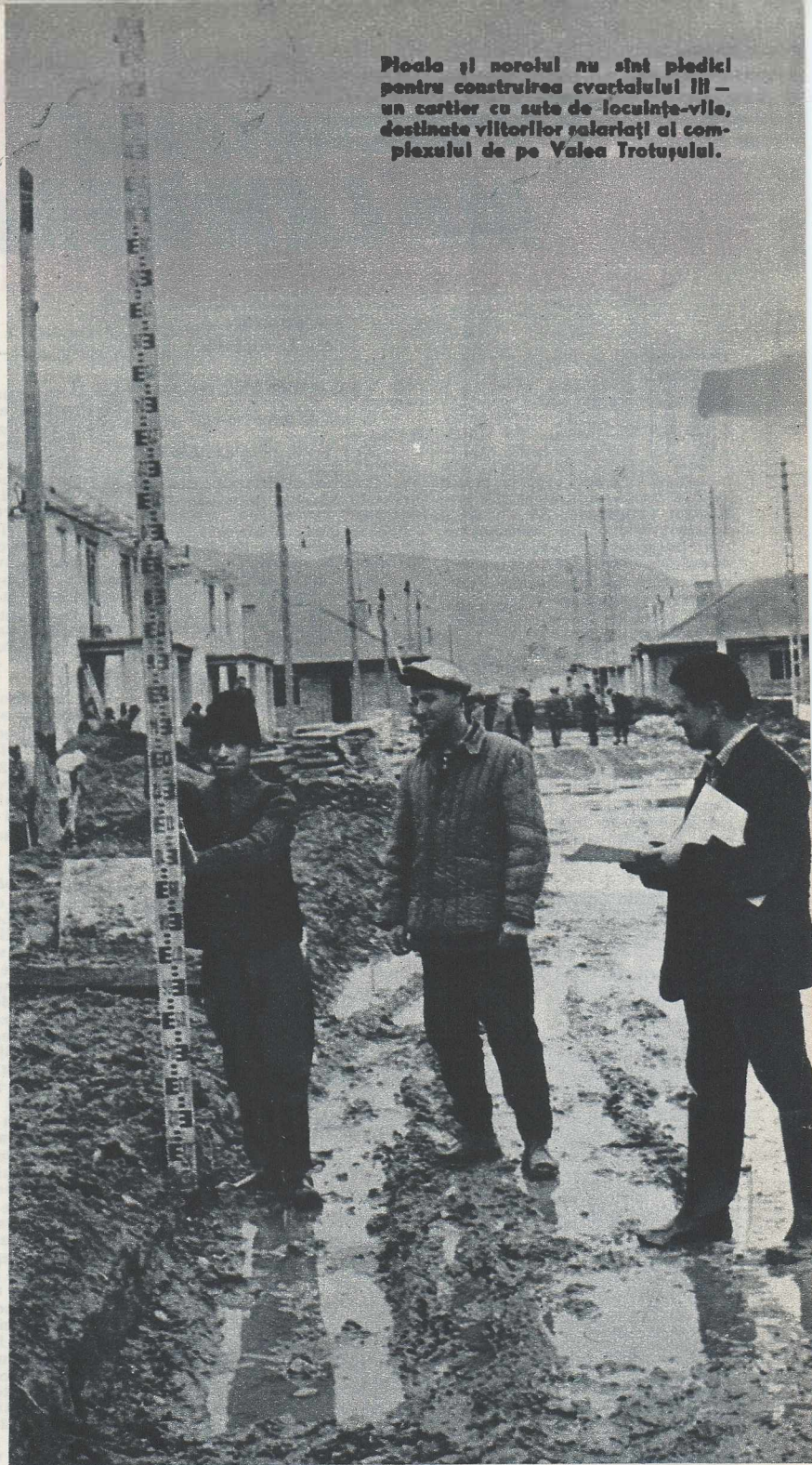
Cele trei conducte vor pătrunde în Onești pe trei bariere diferite: prin vest, prin nord și prin est. La un moment dat, se vor încruși. Apoi fiecare conductă se va îndrepta spre o destinație precisă: țifeiul la rafinare, sarea la combinatul chimic, iar gazul metan la o stație specială. Nu despărțirea le va fi însă destinul. Căci se vor întîlni din nou, după ce vor trece prin instalații, cazane și lambicuri foarte moderne, sub ochii și sub controlul chimiștilor. Gazul metan, de exemplu, se va întîlni cu sarea, în laboratorul zinei chimice. S-ar putea — ca și spunem așa — nici să nu se recunoască: între timp, gazul metan a devenit acetilenă, iar sarea e bucătărie, acid clorhidric. Din combinația aceasta se va naște aici cea mai importantă masă plastică: cea pe care specialiștii numesc clorură de polivinil. Sare și cauciuc? El se va naște în „randez-vous”-ul chimic dintre țifei și gaz metan.

Să ne întoarcem puțin la sarea pe care o cunoaștem mai ales din solnița de pe masă. În diferite secții ale combinatului chimic, prin diferite combinații, ea va da naștere la trei produse: clor, sodă caustică și hidrogen. La ce sînt bune acestea? Întrebați-i pe chimiștii epocii noastre cîte noi sortimente chimice pot ele da! Așa veți afla cît e de generos locul unde se întîlnesc cele trei produse naturale de care am vorbit: țifeiul, sarea și gazele naturale...

★

Acolo unde azi începe a se înălța combinatul chimic, sau ceva mai departe, acolo unde se construiește combinatul de cauciuc sintetic, creștea acum un an porumb... Peste cîteva ani — poate ceva mai devreme — constructorii de pe șantierul Onești vor preda chimiștilor, pentru a fi puse în exploatare, aceste două mari obiective; tot ei vor preda petroliștilor noile instalații ale rafinării nr. 10; iar pînă atunci termocentrala Borzești, uriașul generator de energie electrică, își va tripla puterea.

Cam acesta-i „comunicatul” din săptămîna în care scriu reportajul, de pe unul din fronturile bătăliei construcției socialiste. A marii bătălie de pe Oituz și Cașin, care se desfășoară pe un front de o mie de hectare...

Ploala și noroiul nu sînt piedici pentru construirea cvartalului III — un cartier cu sute de locuințe-vile, destinate viitorilor salariați ai complexului de pe Valea Trotușului.

Un bloc din noul cartier Onești. Pînă acum, în blocurile din acest cvartal sînt instalate peste 400 de familii de muncitori, ingineri și tehnicieni.

Preacuviosul Mr. LAWRENCE

— pomflet —
de E. KUTNIK

Un cabinet urias, mobilă veche, greoaie. Pe pereți, câteva hărți geografice. În rafturile bibliotecii, o multitudine de ediții ale scrierilor sfinte, biblia în mai multe volume și alte publicații religioase. Să fie oare acesta cabinetul unei înalte căpetenii bisericești? Dimpotrivă. O dovedește biroul masiv, acoperit cu vrafuri de manuscrise, imprimare, spalturi și buletine de bursă pline de însemnări făcute cu croioane colorate.

În cabinet e liniște. Nu se aude decât tic-tacul pendulei și un murmur ușor, abia perceptibil. Îndărătul biroului, un bătrîn de vreo șaptezeci de ani, cătînd sașiu spre plafon, se roagă învîrtînd pe degete niște mătănii. Să fie oare acest personaj un înalt cap bisericesc? Dimpotrivă. După cum reiese și din întrebările cu care, în încăperea alăturată, e scitit secretarul său de către doi inși relativ tineri, că-

roră li s-a urît de cînd fac anticameră:

— O mai fi avînd mult? — întrebă ei.

— Cine știe? — răspunde secretarul. Depinde. De la caz la caz. Cred că astăzi povestea se poate lungi. Mai ales că — și secretarul scapă un zîmbet — îndată ce șeful isprăvește discuția cu dumnezeu, se și apucă de articolul de fond.

— Și ce scrie azi? Tot despre Rusia? Sau poate ceva religios?

— Greu de spus — răspunde secretarul. Dar, judecînd după dosarul pe care l-a primit, cred că despre pregătirile de război și ritmul înarmărilor. I l-au adus încă de dimineață gentilemii accia, de la marele boss...

... David Lawrence — redactor-șef al revistei americane „United States News and World Report” — și comentator principal al influentului ziar „New York Herald Tribune” — este de profesie gazetar; trăsăturile sale morale îl trădează ca un inve-

terat obscurantist și fățarnic. În aparență, e un evlavios slujitor al lui dumnezeu, dar adevăratul său dumnezeu este dolarul.

Dacă William Shakespeare l-ar fi cunoscut pe David Lawrence, fără îndoială că lui l-ar fi închinat celebrul adagiu: „Văzut-ați vreun viciu vădit care să nu-și la mască de virtute?”

David Lawrence își camuflează matrapazlicurile și afacerile necurate într-o frazeologie atît de cucernică, încît uneori ai impresia că paginile revistei sale sînt un amvon de pe care acest nou proroc își debitează revelațiile.

Să răsfoim împreună cîteva numere din anul acesta, ale revistei „United States News and World Report”. Iată, bunăoară, numărul din 24 ianuarie, în care Lawrence perorează despre atrocitățile lui dumnezeu. Asemenea titlului său — regele biblic David — el se chinuiește să demonstreze că dumnezeu e pretutindeni și nu te poți ascunde de el: e și în apă, și pe pămînt, și în cer. Și de ce credeți că-i este necesar lui Lawrence să-și convingă cititorii de zădărnicia oricăror tentative ale muritorilor de a pătrunde tainele veșniciei? Ca să... demaste sputnicul sovietic. Căci, vedeți dumneavoastră, el nu contrazice opinia publică unanimă în ceea ce privește faptul că sateliții artificiali lansați de către Uniunea Sovietică sînt o „adevărată minune”. Prea cuviosul David susține numai că minunea asta cu sputnicul este făcută de domnul dumnezeu și nicicum de ateii sovietici care-și atribuie prioritatea, încălcînd ordinea divină...

Lawrence se întreabă cu o prea cucernică candoare, încă din titlul articolului: „Al cui este sputnicul? Exprimă el succesele omului de știință?” Și tot el răspunde cu un categoric NU, invocînd episodul biblic al Sodomei și Gomorei; focul și puhoasa pe care le-a aruncat cîndva dumnezeu asupra acestor două așezări omenestii n-au fost altceva decît niște meteoriți aidoma sateliților artificiali ai pămîntului. De unde rezultă că „numai scrierile sfinte ale tuturor religiilor vor dezvălui, poate, omului, adevărata însemnătate a sputnicilor; căci chiar dacă proiectilele, rachetele și sateliții artificiali sînt creații ale oamenilor, oare oamenii nu sînt supuși legilor domnului? — ș.a.m.d.

Ați comite însă un păcat de neiertat, dacă ați crede cumva că preacuviosul David se îndefectinește numai cu asemenea predicii fățarnice, bune de speriat copiii. Mult mai mult îl interesează pre-dinsul treburile pămîntestii ale vieții de pe această lume. Imaginația sa creatoare se inspiră din grijile, necazurile și bucuriile fabricanților și negustorilor de armament. Dar să nu credeți, doamne fereste, că el este un simbrîg al marilor corporații ale industriei de război. Nu! David Lawrence nu e unul dintre ăștia. El însuși are legături directe cu marele business, el însuși e un businessman. Deci, nu este scrib plătit, el un scrib... patron. Și aici nu e vorba de un fleac de nimic, ca „subvenția” de 2.000.000 de dolari cu care revista sa a fost „miluită” de-a lungul a șapte ani — potrivit mărturiei lui Edgar Kemler — de către marii regi ai finanțelor, Otto Kahn, Simon Guggenheim și McCormick. Doar e știut că „U. S. News and World Report” nu este numai proprietatea familiei Lawrence, ci și a marilor bănci „Chase Manhattan Bank”, mai precis a membrilor dinastiei Rockefeller, principalii inspiratori ai războiului rece.

CÎNTECUL FETEI DIN KENYA

Acesta e cîntecul fetei din Kenya;
Acesta e cîntecul fetelor care
Zburdau prin păduri sărutate de soare,
Cu pulpe lucioase cum e abanosul —
Și poate doar vîntul de seară, gelosul,
Țesea peste sinii de piatră, o iie
Din ața de șuier și cînt — străvezie.
Dar iată că oamenii răi au venit
Și cerul, cu soare cu tot, s-a umbrît;
Și n-au mai zburdat sub ramuri în floare
Libere trupuri mlădii, de fecioare.
Acesta e cîntecul fetei din Kenya.

Acesta e cîntecul fetelor care
Păstrează-n adîncul privirilor clare,
Icoana străvechii păduri însorite
Cu drumuri de nici un străin pingărite,
Chipul iubitelui, drag și-ncruntat
Cu urme de bici peste frunte-nsemnat
Și care, odată, uitînd să se plece,
Afirmă de-o ramură, țeapăn și rece.
Acesta e cîntecul fetei din Kenya...

Mîinile noastre, trudind pentru voi
Au învățat mîngîierea formelor noi.
Care încă nu s-au născut pentru noi.
Privirile-au învățat casa lucrată cu artă
Căreia nu i-am trecut niciodată de poartă;
Și poate-o să fim curioase și noi
Cum se doarme pe pernele moi.
Cum se bea ceai din ceșcuțele albe
Cum se-nfioară gîtul sub salbe.
Atunci, prin ferestrele largi, luminate,
Cîntecul vechii păduri va străbate,
Cîntecul fetelor mindre și care
Zburdau prin păduri, sărutate de soare,
Cîntecul fetei din Kenya!

Victor MAȘEK

(Din ciclul „Se trezesc coloniile”)

Iar revista cu pricina își face pe deplin datoria, adăugînd reclame făcute produselor companiilor industriei de război, o sistematică propagandă în favoarea cursei înarmărilor și intensificării militarizării S.U.A. Ce să-i faci? Ca să poți vinde, bunăoară, ciuperca otrăvitoare, trebuie să convingi mai întii oamenii că sînt necesare organismului. Dacă, bineînțeles, te crede cineva.

N-a mințit cine a spus că înțelepciunea se capătă cu anii. Lawrence se ferește cu prudență de atacurile frontale împotriva Uniunii Sovietice, așa cum făcea, de pildă, tot dînsul prin 1946, pe cînd era încă sexagenar necopt. Astăzi revista aplică o tactică mai „elastică”: vrea să convingă că U.R.S.S., chipurile, s-ar pregăti să atace S.U.A. și că, deci, acestea din urmă trebuie să preia inițiativa. „Trebuie oare poporul american să aștepte pînă cînd sovietele își vor perfecționa armamentul?” — se întreabă Lawrence grijuliu. Și pentru a-și demonstra tezele, el publică după aceea un grupaj intitulat „Aspectul fierbinte al războiului rece”.

Predicile războinice ale lui Lawrence sînt un ciudat barometru cu acțiune inversă: cea mai mică înseninare la orizontul vieții internaționale, care aduce perspectiva scăderii acțiunilor fabricilor de armament, stîrnete furtună sub condela lui său. Așa s-a întîmplat în perioada Conferinței de la Geneva a șefilor guvernelor celor patru puteri, din vara anului 1955, și același fenomen se produce ori de cîte ori se constată vreo adiere de destindere în atmosfera internațională, cînd eforturile Uniunii Sovietice pentru consolidarea păcii încep să-și dea roadele, zădărnîcînd manevrele aștătorilor la război.

Faptul că nu numai în apusul Europei, dar și în S.U.A. se ridică tot mai multe glasuri împotriva „războiului rece”, îi provoacă lui David Lawrence adevărate crize de turbare. „În Occident — se miră el, cu prefăcută candoare — se mai găsesc oameni naivi, care vor tratative cu Moscova în cadrul unei constituiri la nivel înalt”. Și, pierzîndu-și stăpînirea de sine, începe să urle: „Nu există temelie pentru tratative cu cei de la Kremlin”.

Și cum să nu urle? Dacă, bunăoară, șefii guvernelor ar cădea

de acord, fie și numai asu celei mai modeste măsuri privire la dezarmare. atunc scădea acțiunile și deci și fiturile monopolurilor indus de război.

Lawrence este indignat faptul că populația Angliei Americii „este intimidată” (presia îi aparține) de propaga permanentă împotriva experțelor nucleare. „Este pur și simplu surprinzător — exclamă — cu aceeași angelică naivitate cît de mulți oameni din Congres și din parlamentele lumii apar să creadă că s-a creată pe ru

În ultima vreme, Lawrence prins năruval de a-i acuza „rădare” pe toți cei ce se o politici americane de ignora a propunerilor U.R.S.S. de a înceta experiențele nucleare. loc să încetăm experiențele armele nucleare — scrie el — mai bine să ne concentrăm l

Dar David Lawrence este, o gă doamne, „creștin” și, d cum am văzut, un creștin fo evlavios. După afirmația revl americane „Nation”, el me chiar elogi „pentru toleranță creștinească”. De aceea, a creștin-se popoarelor din ț socialiste, el este gata să le „rătăcirea”. E drept, cu o sing condiție obligatorie: dacă ele renunța la socialism, dacă-și schimba modul de viață, dacă aduce la putere pe fabricanți bancheri.

Că obscurantistii se erijează rolul de apărători zeloși al berțății este un fenomen o mult al modului de viață a rican.

Ziarul „New York Post”, bătînd problema epidemiei hozei războinice care la propo amenințătoare în S.U.A., an tește că din fiecare dolar chel pentru cercetările medicale, hiatria capătă numai cinci ce „Noi nu afirmăm — scrie ziarul — că mărirea cheltuielilor pe spitalele de psihiatrie va p capăt cursei nebunestii a inar rilor. Și totuși cămașa de fo pusă unora ar salva majorit oamenilor”.

După cum se vede, acei propunere are o legătură dir cu David Lawrence.

(după „Ogoni

FATA de pe IZA

Victoria Darvai: un nume nou, o voce nouă. Modulațiile ei înalte, spiralate, vin către noi ca o exhalare directă a simțămintelor țăranilor ce trăiesc între Iza și Mara...

Pe Victoria Darvai m-am dus s-o întâlnesc la ea acasă. Și m-am bucurat să aflu apartamentul hărăzit tinerei cîntărețe în unul din blocurile noi de pe erul Floreasca III. Aci, totul e: și albeața strălucitoare a scurților ivite ieri, și strada definitiv și vechi e numai ele — Chopin — și locuința priei Darvai, și Victoria darvai însăși, și condițiile de care au format-o...

Ușa ei, în chip de carte de a, o etichetă. O etichetă, cu chenăraș albastru, -acelea pe care copiii, la ut de an școlar, le lipesc rți și pe caiete. Trei cuvinte etichetă: „Victoria Darvai, ță”. Și m-am gândit, dînd cu această mărturie, că ta de azi își mai amintește fost învățătoare... Că în-oarea de ieri se bucură că listă.

Victoria Darvai a păstrat pe ceva din rumeneala soarelui ră; n-a sirăbătut, în itine- l ei artistic de la sat la drumul cu hîrtoape care a obligatoriu altădată de la ama de țară, la cea din , pînă la localul cu neon centru. Victoria Darvai înfruntă nici pe jupînul riu roșu, nici pe patronul noking, n-a cunoscut nici atarea, nici nesiguranța zilei fine, nici pretențiile cheflinici viața de „lumpen”, nici ca degradată de local. De întarea spontană din sat, dițiile în sălile de imprimare adioidufuziunii bucureștene, gură etapă: școala medie de că. Victoria Darvai a pășit rumul pe care partidul și ruul nostru l-au tăiat, în puterii populare, pentru ele talente din popor. Vocea cizelat, cunoștințele i s-au gătit, simțirea de asemeni. ar fi vrut, Victoria Darvai, nă lirică, ar fi putut deveni meacătoare interpretă de He- Trimisă la școlile de muzică luj și București, prin grija lui de democrație populară, ațoarea de țară a rămas a folclor prin vocație și

care culege

Început a fost învățătoarea. dascălî mai întîi la Valea lui, acolo unde odinioară înau turmele grofului, vâ- a umbroasă „de țiera și să ridici ochii pe fereastră” pă cum spune mama Victo-

a chiar în primii ani după marea războiului: gard la — loc; foc în sobă — loc; și la învățătură — loc. „Dom- ra învățătoare” a fost aceea în ziua friguroasă de înau- e, a leșit în curte și, luînd lme noroi — de care singur ducea lipsă pe atunci la Va- reului — a lipit soba spar- pă cum s-a priceput. A bă- noi ulițele satului și a adus ii la școală și bărbății la a voluntară... — povestește ria Darvai — cum minam,

pe o zi de burniță și ceață, singură, cu rucsacul în spate, către județana din Sighet, de unde aduceam manuale, lapte și făină de grîu. Luptam de zor să-mi smulg pantofii din noroi și totuși nu mă lăsa inima să mă grăbesc pe cit nil-era zorul de mare, fiindcă mă ajungea de pe urmă cîntarea prelungă a unui fecior: „Unde dorul m-a adus/ Unde n-am fost de cînd-us/ Doru badghi-i mare cine/ Cînd il chemi atunci nu zine/ Dar doru' de la mîndra/ Nici n-apuci bine a-l chema/ Că-ți și arde inima”. Am sorbit atunci în suflet doina aceasta, melodie și cuvinte, pentru totdeauna.

Încetul cu încetul, tinăra în- vătătoare s-a făcut înțeleasă și lubită: a ținut pe lingă școala cursuri de alfabetizare și șezători cu cîntece și piese pentru tineret. Și a devenit sfătuitoarea, anima- toarea, ba chiar felcerița și... moașa satului. Oamenii au început s-o poftescă la praznice, la nunți, la cumetrii și o condu- ceau acasă cu cîntări. Iar învâ- țătoarea, de cum intra în casă, se așeza la măsuța de brad și nota credincios, pe portative, tot ce auzise. De aici, autenticita- tea și bogăția repertoriului Vic- toriei Darvai — lucru care nu se face fără muncă multă.

Cea care compune

Un pas înainte: culegătoarea devine creatoare de muzică populară — „ca toată lumea, la noi în Maramureș”, obișnuiește să precizeze Victoria Darvai.

— Du-te în Dragomirești — po- vestește ea — la prima femeie care spală cîneșă și roag-o să-ți facă o cîntare. Pe loc îți va zice un cîntec nou, melodie și cuvinte: „Mult îi doamne de lucrat Din topit la meliță Din topitu' cîneșii...”

Dar, după cum se știe, aseme- nea cîntec „nou” cuprinde sau pornește adesea de la un vers vechi sau de la o strofă a unei cîntări cunoscute. Deprinderea aceasta mi-am însușit-o și eu. Iată, de pildă, cum am compus „Cîntarea de buciom” (una din bucățile Victoriei Darvai cel mai des difuzate prin radio — n.n.). Melodia o știam de mult, de la mama. Urcîndu-mă însă odată pe munte, un baci mi-a arătat un stejar scorburos: „Furii — îmi povesti ei — legaseră aici de brîu o păstoriță, iar fata, punînd buciomul la gură înainte de moarte, își chemă părintii printr-un cifru „(frază muzicală cu tîlc dinainte hotărît — n.n.)”. Cifru acesta mi-l cîntă baciul: era întocmai melodia pe care eu o deprinsesem de la mama... Am tradus cifrul în cuvinte și am făcut „Cîntarea de buciom”:

„Triu, riu, riu — hăl!
Mămăle, tătăle
Oile-o furatu
Pe miu' m-o legatu...”

Dar cea mai interesantă crea- ție a Victoriei Darvai e, fără îndoială, „Pîntea Viteazul”, cel care a luptat pe la 1700 cu Ferenc Rakoczi alături de iobagii unguri, împotriva grofilor. El e marele erou legendar al locurilor. Între Iza și Mara, orice vestigiu ciudat, măreț sau greu de explicat, apar- ține lui Pîntea. Ale lui Pîntea, peștera, pivnițele, zalele, bala- dele; iar jocurile urcate pe masă și bătute îndrăcit pe stîncă spartă și de cioburi nu pot fi, de bună seamă, decît ale lui Vily și Ursu, prietenii și răzunătorii

lui Pîntea... Chiar și iubita lui Pîntea are cîntecul ei:

„Eu nu-s fată de jupin
Greblu și fac clăi de fin
Că nu-s fată de jupiniță
Greblu fin și fac căpiță”.

Victoria Darvai a distilat stu- fosul ciclului popular într-o va- riantă personală. Cu un deosebit simț al dramatismului, a ales pentru cîntarea ei momentul culminant: vînzarea lui Pîntea de către unul dintre soți, moartea eroului, apoi răzburarea lui de către popor:

„Dar zini-va ziua mare
Și ceasu' de judecare
Pentru a lui Pîntea vînzare
Pîntea cel din Valea Mare...”

Am ascultat adesea la radio răscolitoarea poveste de voinici cîntată pe o înaltă strună femi- nină. Lucrarea impresionează prin neconștienta evocare a gla- sului de buciom care ne poartă în peisaj maramureșan, prin iscu- sita arhitectură muzicală, prin

poezia sobră a textului, prin parfumul lui dialectal. E interes- sant de notat că la Institutul de Folclor se păstrează șase variante diferite ale baladei lui Pîntea, aparținînd toate Victoriei Darvai. După cum se vede, creația de muzică populară oferă interpre- tului o largă posibilitate de im- provizare. Iată cum explică Vic- toria Darvai geneza variantelor:

— Cînd, în turneele mele, mă simt în fața publicului mai dirză, mai bărbată, „mai Pîntea”, lăr- gesc partea de recitativ dramatic. Cînd mă simt mai lirică, mai duioasă, îmbogățesc acea dante- lărie maramureșană, țesută din arpegii, morderente și duble-rolle — din „fiori și gilgilituri”, cum spun mai simplu femeile pe la noi.

Victoria Darvai și-a însemnat primii pași pe calea succesului, prin cele două diplome de laur- eată a Concursului tinerilor soliști din 1955 și 1957. De

atunci, tinăra cîntăreță a încar- cat și duce în spărare un sac mare de proiecte.

Proiectele...

Ea își propune să valorifice ve- chile române maramureșene de tip cult, să studieze folclorul din Țara Moșilor, să culegă cîntece noi de muncă și de șagă, să compună din cînd în cînd în grai munteneș, ca să definească stilurile folclorice...

Avem teme să credem că aceste făgăduințe vor deveni infăptuiri. O cheazăușesc și ti- nerețea, și fantezia creatoare a folcloristei, și bunele condiții de viață și de creație care i-au fost oferite — ei, ca și altor alor tineri talentați din țara noastră.

Viorica FILIPOIU

Fotografie de A. MIHAILOPOL

PE UNDE URLAU LUPII

niște interese de serviciu îmi purtară deunăzi pașii pe la poligonul de tir „Tunari” din pădurea Băneasa. La ducere, a fost cum a fost, căci mă luase un prieten cu mașina. La întoarcere, însă, am cam pus-o de mămăligă: rămăsesem singur în pădure și nu prea știam tocmai bine încotro să o iau, ca să ies mai curînd la sosea.

Cînd enervarea începu să mă cuprindă, crezînd că rătăcisem de-a binelea drumul, aleana se lărgi dintr-o dată și mă pomenii lîngă un gard înalt, alcătuit din panouri solide, acoperite cu plasă de sîrmă.

Hălăduind de-a lungul gardului, mă izbii de un voinic care purta pălărioară cu pană, pușcă și un binoclu la gît. Omul tocmai ieșea de-a-ndaratele, pe poartă. Se necăjea cu incuietoearea ruginită și se sfădea cu vreo trei namile care se gudurau și se buluceau peste el, de nu era în stare să o închidă ca lumea:

— Na, Crăișor! Fugi, Ciucurel! Marș de aci, Doinițo! — le zicea. Duceți-vă la naiba și mai pașteți, că nu mai am nimic prin buzunări! I-am răsfățat, tovarășe, ca să fie blînzi — zise el, cînd dădu cu ochii de mine — și de-aia cum mă simt că am intrat în parc, nu mai scap de ei.

— Toate „căprioarele” dumitale-s așa de prietenoase? — mă minunai eu.

— Am și d-astea blînde, am și mai sperioase — grăi tînărul — după cum sînt din cele crescute mai pe lîngă om, sau mai în pădure. Dar nu te supăra, astea nu-s căprioare, măi tovarășe!

— Dar ce naiba-s? — mă mirai eu.

— Țstia-s cerbi adevărați — zise omul meu.

— Cum, dom-le? Incornorățelul acela mărunțel de colo e cerb? — întrebai, arătînd spre o bidiganie cu cornițe, ce tocmai apăruse la marginea luncernei și privea atentă spre noi, parcă ar fi interesat-o discuția.

— Nu, tovarășe, acela-i „șap” — îmi ripostă „stăpînul” sălbăticiunilor — nu-i poți confunda, vezi bine, căci sînt atît de diferiți ca mărime, încît oricine îi poate deosebi.

— Nu mai înțeleg nimic — zisei — și nu știu cum m-ai face să pricep că nu-i barem „pui de cerb” mititelul cel încornorat, căruia toată lumea „cerb” îi spune, numai pe dumneata te aud zicîndu-i „șap”!

— Stai lîngă mine și las-o ușor, căci imediat ai să te lămurești. Uite-te bine de-a lungul cîmpului acestuia de verdeață și spune-mi ce vezi în fund de tot?

— Văd un animal cît o vacă așa mai șuie — zisei eu — care paște cu capul în pămînt.

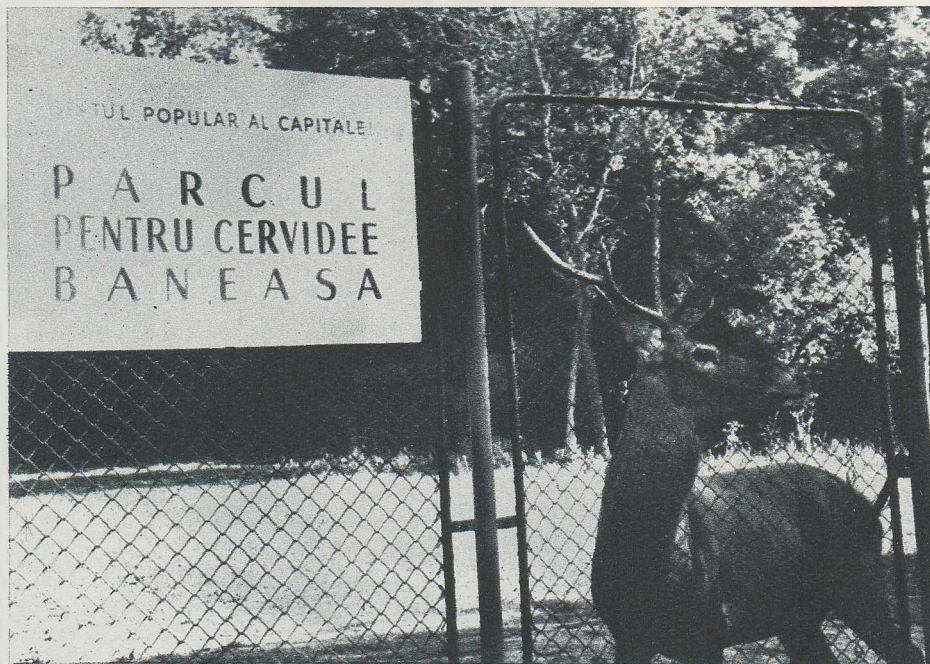
— Ia acum binoclu — continuă băiatul — potrivește-l pe ochii dumitale și observă bine.

— Iraaa! — exclamai eu. Păi ăsta are niște coarne chiar ca cele pe care le văzui deunăzi aninate pe peretele ocholului silvic. Trebuie să fie un cerb tare bătrîn și, dacă ar fi mai aproape, țî-aș spune și cîți ani are căci — după cum se știe — ăstor animale le crește la coarne o ramură în plus, în fiecare an.

— Iar știi lucrurile pe dos — mă potoli cel ce-mi călăuzea privirile. Animalul din fund e în adevăr un cerb, sau, cum se zice, un taur. Și încă unul tînăr. Dar să știi că nu întot-

deauna e atît de ușor de recunoscut. Toate cervideele din țara noastră își schimbă coarnele în fiecare an. Cerbul carpatin le leapădă la sfîrșitul iernii și la începutul primăverii, apoi îi cresc altele, dar o vreme-i ciut, sau poartă numai niște noduri. Cei bătrîni le leapădă mai curînd, cei tineri ceva mai tîrziu. La vremea asta, așadar, toți taurii au coarne. Dar povestea cu atîtea raze egal atîția ani e o credință veche și greșită, ca atîtea altele. Privește-i bine; răsfățaii acestia de lîngă noi sînt cerbi de ambele sexe: tăurenci tineri, care de-abia poartă primele cornițe firave și nerămurite, și vaci sau cerboiace care nu poartă coarne niciodată. Puiului cerboiacei, căruia i se zice vițel, în anul al doilea îi cresc niște cornițe simple și subțirele, de o șchioapă sau două, și vînătorii îi zic „sulițar”. În anul al treilea face coarne mai mari și împodobite de obicei cu cîte o rază. Acestuia, vînătorește, i se spune „furcar”. De aici înainte prășește coarne din ce în ce mai mari, mai puternice, dar numărul razelor de pe ele nu este în raport cu vîrsta. Un cerb de 3 ani poate avea 4,5,6,8 și chiar mai multe bifurcări la fiecare corn și se numește cerb de 8, cerb de 10, cerb de 12, de 16 etc., după suma razelor de pe ambele coarne. Dacă numărul razelor de pe un corn este mai mare, cerbul se numește „inegal” sau „impar”.

— Ia uite căprioarele! — exclamai eu, arătînd spre un grup de cinci cervidee.

Fotografie de S. STEINER

— Nu le vei fi zicînd căprioare la „lopătarii” ceia de colo — mă îndreptă șeful parcului. Dumneata nu vezi că-s de două ori cît căpriorul pe care ți-l arătai? Și apoi nici culoarea părului nu se nimereste cu a căprioarelor; pe spinare blana e aproape neagră, spre burtă e mult mai deschisă, aproape galbuie.

— Ce lopătari, tovarășe? — mă crucii eu. Am stat și eu de vorbă de atîta ori cu vînători și cu silviculțori, dar nu i-am auzit pe nici unul vorbind despre așa ceva. Poate în alte părți le zice altcum și d-aia nu se nimereste vorba dumitale cu a mea.

— Nu, tovarășe — zise el — nimeni nu le zice altcum. Adevărul este că poporul nostru nu are de unde să-i cunoască și, în consecință, nu le-a dat nume. Ei au fost colonizați doar pe ici, pe colo, prin parcuri de

vînătoare, de unde, mai ales cu război au mai scăpat cîte o piesă-două, care au rămas apoi în libertate. Numele le-a fost dat cărturari și se trage de la coarnele care, ca vezi, au formă de lopeți. Bineînțeles că această specie taurul are coarne, iar vacă ciută.

— Las' că știu! — mă repezii iarăși gura. Am văzut eu la cinema un film din Alaska, în care se arătau turme întregi asemenea lopătari.

— Vezi să nu greșești iarăși! — mă donținarul. Ceea ce ai văzut dumneata în film erau elani, niște cerbi nordici mult mai mici decît cel mai strașnic taur de cerb din Carpourii noștri. Lopătarii pe care îi vezi aici sînt dimpotrivă, animale ale sudului. Ele au fost aduse la noi și în alte părți ale Europei din țările Mediteranei.

— Ia privește acum de aproape niște căprioare! — zise el deodată, arătîndu-mi turmulița care trecea peste lucerna înverzită. Observă că trei din ele poartă cornițe; acștii că aceia-s șapii sau căpriorii, celelalte sînt căprioarele femele. Vezi că nu se confundă cu alte cervidee, căci sînt mult mai mici decît celelalte două specii pe care le cunoșcut. Observă cornițele șapilor: sînt simple și mai mici; acelea-s ale șapulenilor din anul trecut, care se numesc, ca și cele din vara trecută, „sulițari”. Altele au o bifurcație; sînt șapii tineri, de obicei din treia vară, și li se zice tot așa: „furcari”. Sfirșit, șapul acela mai din fund, care poartă coarne cu trei raze, este un căprior adăzis „de șase”, adică aceeași socoteală ca și cerb: razele de pe amîndouă cornițele adun la un loc. Nici la această specie numărul razelor nu are altă legătură cu vîrsta, decît cea pe care o arătai. De la 2-3 ani în șap poartă mereu coarne „de șase”, foarte arare „de opt”, adică 4 raze la fiecare corn.

— Așa le poartă și ei, pînă-n primăvară este? — îl luai la sigur.

— Ba nu este! — îmi răspunse omul pădurii. Pe cîteva zile încep să le cadă pe picioare și pe cele noi pornesc crește, dar numai atunci hăt în mai, le vor așezate așa frumoase cum sînt cele pe care le ai în fața ochilor.

— Ei, drăcia dracului! — exclamai. Cînd credeai că m-am dumirit, iar acum mai înțeleg nimic. Căpriorul din vitrina vînătorilor, de pe bulevard, era pînă azi și eu, toți ceilalți gură-cască față galantarului împobit cu sălbăticiuni frumoase, îi ziceam „cerb”, „cornițe păroase”. Țstă parcul dumitale e deci neam de animal?

— Nu, tovarășe — îmi răspunse specialistul mîncării. Cel de aici cu cel din țîrîna sînt din una și aceeași specie. Dar coarnele șapului de căprioară, ca și cerbului carpatin, ca și cerbului lopătar, cresc velite în blană și se curăță apoi prin frecare, de-a cînd au ajuns la deplină maturitate, cînd sînt coate, cum se zice.

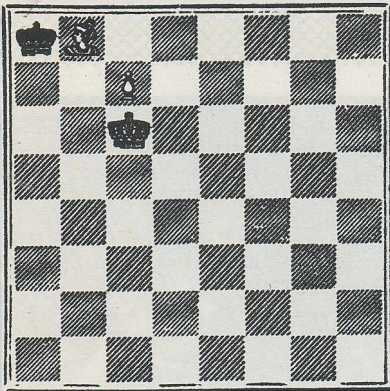
În timpul scurtei plimbări pe care o cuserăm prin pădure pînă la drumul asfaltat tînărul meu Cicerone, întrebînd dacă frumoșii și instructivul parc de cervidee exista și ani în urmă, îmi răspunse:

— Nici vorbă! Pe aici urlau lupii! Apoi îmi povesti cu însuflețire despre cerbi și căpriorii plaiurilor noastre, afirmînd cu cîvingere și cu mîndrie că și cu acestia, caful cele coarne-trofee pe care le dobîndesc vînătorii noștri, batem mereu recordurile vîntului european.

Iar cînd mă urcai în autobuz, între oameni pitii zîmbetul ce-mi lumina fața la gîncă, duminică, voi repeta această plimbare cu soția mea.

N. A. STRĂVOC

AH-ŞAH-ŞAH-ŞAH

a b c d e f g h

PROBLEMĂ

Mat în 3 mutări

Alb: Rc6, Nb8, Pc7. Negru: Ra8
 Revista poloneză „Szachy” a inau-
 urat un concurs de dezlegări cu
 muzanta problemă de mai sus, care,
 eşi simplă, conţine totuşi o mică
 irpriză, pe care, fără îndoială, o
 or găsi şi cititorii noştri.

LEGAREA JOCULUI „PE OGOARE”, RUT ÎN NUMĂRUL TRECUT

ZONTAL: 1) Tractorul UTOS. 2) Colectivizare.
 r — IV — V — Ram. 4) Încercare — Ara. 5)
 o — Lădar — N. 6) Şcolar — Seg — Ca. 7)
 tectare — T. 8) La — Med — E — Orto.
 a — Icar — Era. 10) Zi — Recolta — Ir.
 — Sfoară — Aloe. 12) Oraş — T — Vatră.

TURI PRACTICE

ATENŢIE LA ALCĂŢUIREA MENIURILOR

Este suficient — îmi spunea deunăzi un medic
 dv., gospodinele, să preparaţi meniuri
 e şi variate. Trebuie să vă mai gândiţi şi la
 raţională a elementelor de bază necesare bune
 nări a procesului de nutriţie. S-au dus vremurile
 or sau chiar ale mamelor noastre, în care mîncă-
 e găteau la întâmplare. Cunoştinţele pe care vi
 us la dispoziţie progresele ştiinţei vă obligă
 i seama de cantitatea de vitamine, de proteine,
 ri minerale etc. Aşa cum vă obligă să ţineţi
 i de puterea energetică a fiecărui aliment, adică
 iile pe care el le poate furniza corpului. Dv.
 i mai cu seamă acest din urmă element,
 rindu-vă mai mult asupra vitaminelor. Or,
 care înseamnă pentru corp unitatea de energie
 7ă, nu poate fi neglijată. Cunoscut fiind că
 care desfăşoară o activitate normală are
 de 2.500-2.800 de calorii zilnic, se impune să
 n să alcătuiţi meniurile, pentru ca ele să furni-
 e înfăgă celelalte elemente nutritive, şi acest
 de calorii.
 urmări, noi, gospodinele de azi, trebuie să punem
 ă ştiinţă în stabilirea meniurilor. Desigur, nu
 ă prea uşoară, dar nimeni nu ne cere s-o facem
 izie matematică. Totul este să avem noţiunea
 vatorii calorice, ca să ştim cum s-o dozăm cu
 raţie în fiecare zi. Şi, pentru aceasta, l-am rugat
 cul cu care am stat de vorbă să-mi întocmească
 ou sumar al principalelor alimente, cu echiva-
 or în calorii.

acest tablou:

zahăr, echivalează cu	400	calorii
carne de vită grasă	350	„
carne slabă	120	„
carne de porc	360	„
peşte slab	100	„
.	80	„
de lapte	350	„
de unt	350	„
de brînză de oi	360	„
de pâine (sau paste făinoase)	250	„
cartofi	90	„
legume verzi sau fructe	50	„

ile de orice fel şi prăjiturile sînt bogate şi ele
 rii. Mai sărace sînt legumele şi fructele. În
 acestea sînt foarte bogate în vitamine, aşa
 ebuie neglijate sub nici un motiv la alcătuirea
 il.

ile care nu desfăşoară o activitate prea intensă
 u vor să se îngraseze nu trebuie să consume mai
 2.000-2.200 de calorii zilnic. În mîncarea
 ecare zi trebuie să predomină legumele şi fruc-
 tîindu-se pe cît posibil sosurile şi dulciurile.

JOSIANA

FILATELIE

ORIZONTAL: 1) Una
 din denumirile primelor
 mărci poştale româneşti,
 apărute acum 100 de ani
 (3 cuv.). 2) Greşeală de
 tipar sau de culoare, apă-
 rută pe o marcă poştală,
 care e considerată de fila-
 telişti ca o raritate — Par-
 tea liberă, din mijloc, a
 unui amfiteatru. 3) Piatră
 preţioasă — Mirosoasă
 specific. 4) Pronume — Pe
 treapta cea mai înaltă
 a scării zoologice... —
 Nume masculin (dim.).
 5) După legendă, se zice
 că ar fi mama tuturor
 mamelor — Divinitate
 egipteană simbolizînd for-
 tele naturii, apărută pe
 una din primele mărci ale
 acestei ţări — Povară.
 6) Ţine! — Pronume —
 Marcă izolată, tipărită pe
 o hîrtie mai mare decît
 cea obişnuită (numai pentru
 colecţiile filateliştilor).
 7) Munţi ce figurează ca
 fundal decorativ pe unele
 mărci elveţiene şi austrie-
 ce — Formă de poezie pre-
 ferată a lui Petrarca, folo-
 sită mult şi în vremuri
 noastre. 8) Grup compact
 de albine, pornit în cău-
 tare de stup (apărut pe o
 marcă românească, în
 anul 1947) — Referitoare
 la formele de cultură şi
 civilizaţie specifice unui
 popor (fem. pl.). 9) A
 ştampilă, în limbaj poştal
 — Marcă grea de găsit.
 10) Conjunctie — Din-
 Ńată, în limbaj filatelic.
 11) In-
 scripţie tipărită pe o
 marcă poştală — Sprijin
 pentru plante.

VERTICAL: 1) Vîrstă festi-
 vă (ca cea pe care o îm-
 plinesc anul acesta mă-
 rcile româneşti) — Vas
 de lut. 2) Posedă — Cif-
 ră tipărită pe orice
 marcă poştală. 3) In-
 scripţie care, conform
 deciziei Uniunii Poştale
 Universale, trebuie să
 figureze în mod obliga-
 toriu pe toate mărcile
 din lume — Arbore
 totdeauna verde. 4)
 Inscriptie certă, pe care
 o aplică pe scrisori
 ştampilă poştală —
 Siliciu — Mărcile uzate,
 imediat după spălare.
 5) Diviziuni de timp
 — Potim! — Animal pe
 care-l vedem pe mărcile
 ţărilor nordice. 6) Mustos
 — Loc special rezervat
 într-o expoziţie. 7) Orice
 nou filatelist îşi devine
 un... prieten — Pronume.
 8) Tipar fără luciu —
 Ajungerea unei scrisori
 la destinaţie. 9) Locali-
 tate climatică în apro-
 piere de Oraşul Stalin —
 Emisiune de mărci cu
 circulaţie valabilă numai
 într-un oraş sau într-o
 regiune limitată. 10)
 Notă muzicală — Drumul
 urmat de o scrisoare,
 de la un loc la altul.
 11) Mărci colecţionate
 în cîte un singur exem-
 plar — Fir. 12) Mărci
 care au căpătat la tipar o
 tonalitate albastruie —
 Macaz.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12

COSTUME DE SPORT PENTRU MUNTE

1) Pentru iarnă, o jachetă
 scurtă din blană de leed gri,
 ce se poartă peste un pulover
 de aceeaşi culoare cu pan-
 talonul şi cu căciuliţa
 tricotate. Jacheta are o
 placă din stofă, ornamentată
 cu broderii în culori vii
 şi cu aplicaţii din piele.

2) Peste un pantalon şi o
 bluză de culoare închisă,
 o vestă din acelaşi
 material cu sacul. De-
 senul ţesăturii e inspirat
 din motive naţionale
 ucrainene.

3) Costum de schi, alcătuit
 dintr-o bluză de stofă
 albă, plină, cu o garni-
 tură de culoare vie,
 şi un pantalon de
 culoarea garniturii
 şi a căciuliţei de lînă.

NOUŢĂŢI FILATELICE

Tematica mărcilor poştale româneşti va fi în curînd îmbogăţită cu o serie consacrată frumosului port popular al ţăranilor din principalele regiuni geografice ale ţării. Seria cuprinde şase valori duble, fiecare pereche reprezentînd în desenele ei portul femeiesc şi portul bărbătesc din aceeaşi regiune. Mărcile sînt însoţite de vignete care reproduc motive din fiecare port.

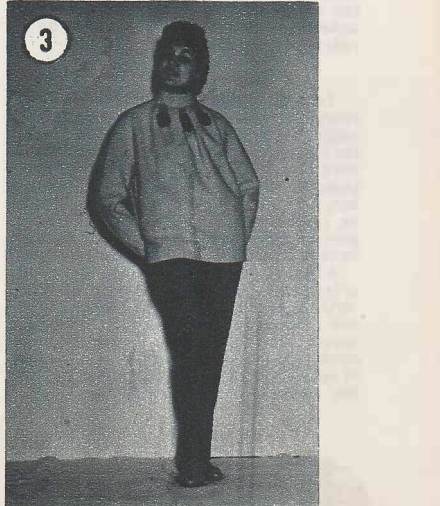
Valoarea de 35 de bani redă costume naţionale din Oltenia; valoarea de 40 de bani redă costume naţionale din Ţara Oaşului; valoarea de 50 de bani redă costume naţionale din Transilvania; valoarea de 55 bani redă costume naţionale din Muntenia; valoarea de 1 leu redă costume naţionale din Banat; valoarea de 1,75 lei redă costume naţionale din Moldova.

Machetele au fost create de pictorul H. Meschendorfer şi mărcile au fost imprimate în polierom, pe hîrtie velină, în format 26/42 mm.

COOPERATIYA „DINAMO” TIMIŞOARA
 Str. Dacilor 14 • Telefon 1270

PRODUCE ÎN SERIE
 LĂMPI — NOPTIERE
 „ALUX”
 JUCĂRII MECANICE TIP
 „BEGA”
 BRICHETE PENTRU FUMĂTORI

LĂMPI „NORIS” PENTRU ILUMINAT PUBLIC,
 DIVERSE MĂRIMI DE VASE DIN TABLĂ DE ALUMINIUM

Calea ferată și PSIHOLOGIA

Întâ un „joc”. Un „joc” destul de simplu ca să lăpătească pe oricine și destul de greu ca să-ți trezească râvna să-l joci bine. „Jocul” arată așa: un triaj în miniatură — șase linii pe care trec șase vagoane. Atențiune! Vagoanele trec din direcții diferite și cu viteze diferite și fiecare vagonet înfășește în drumul lui un macaz. Sarcina jucătorului? Ca să nu provoace un regretabil accident, el trebuie să tragă maneta corespunzătoare fiecărui vagonet, cu o clipă înainte de intrarea lui peste macaz!

N-am putut să nu-mi încerc și eu aici puterile, dar cu prea puțin succes. Am observat însă că alții izbutesc. Acarii, frînării, impiegații de mișcare. De altfel, lor le este hărăzit acest „joc”, care nu-i de loc un joc, ci un exercițiu, o probă experimentală de laborator.

Am făcut cunoștință cu acest aparat în Laboratorul Central de Psihologie Feroviară. Proba aceasta, așa-numită „6 linii”, la care sînt supuși feroviarilor ce răspund prin siujba lor de siguranța circulației, se face sub supravegherea unui psiholog. Acesta urmărește candidatul care manevrează manetele, din mai multe puncte de vedere decît ne-am putea închipui. Psihologul vrea să cunoască puterea de concentrare a acestuia, distribuția atenției sale, concomitent la cele șase vagoane. De asemenea, capacitatea de a aprecia cu justete distanțele și vitezele (cît mai are fiecare vagonet pînă la macaz?), capacitatea de diferențiere (observă în focul acțiunii pe care linie vine vagonetul?), puțința de a-și menține sîngele rece în situații de vîrt, autocontrolul, capacitatea de a ieși ușor din derută...

Toate aceste aptitudini (și altele, cum ar fi memoria fidelă, gîndirea clară, energia, rezistența fizică și nervoasă) sînt absolut necesare — pe lîngă o temeinică pregătire tehnică — tuturor feroviarilor care răspund de securitatea circulației. Laboratoarele de psihologie de pe lîngă căile ferate își asumă sarcina de a verifica aceste aptitudini prin metode științifice, în scopul unei juste selecționări și orientări a cadrelor.

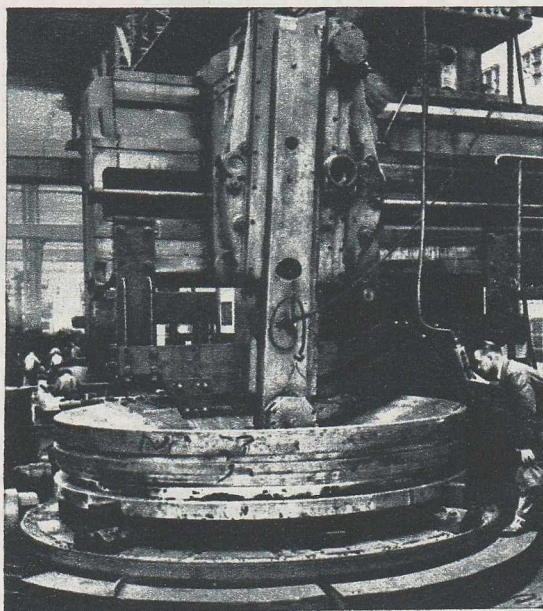
Cîteva ore petrecute în laboratorul de psihologie feroviară devin deosebit de instructive pentru oricare dintre noi. Cum nu putem descrie aici toate metodele utilizate, ne vom opri la prezentarea unei alte probe experimentale. Iată, de pildă, proba specifică pentru mecanicul de locomotivă, probă care deșteaptă în cel mai înalt grad interesul viitorului, ba chiar și un fel de bucurie copilărească. Căci, pentru cîteva minute, ți se pare că te afli pe o locomotivă care înalțează cu 80 km pe oră, rămînînd totuși între patru pereți... Mecanicul e poftit pe această „locomotivă”. Ea nu este, de fapt, decît o cabină care seamănă cu cea a locomotivei. Aici, mecanicul află principalele aparate pe care le mînuiește de obicei. Un instructor îl ajută să se adapteze rapid la acest tip de locomotivă experimentală. Și apoi... la drum! Cum? Un aparat de diafilm proiectează pe peretele din față un lung drum de fier, de-a lungul căruia semnele de circulație închipuiesc situații dificile, uneori neprevăzute. Mecanicul de locomotivă are sarcina să rezolve instantaneu aceste situații (prin minuirea aparatelor, așa cum ar face-o în cursă), dezvăluind în acest chip toate aptitudinile necesare pentru recepționarea și înțelegerea semnalelor, precum și capacitatea de a reacționa adecvat.

În anii outerii populare s-au înființat asemenea laboratoare de psihologie feroviară în principalele centre feroviare ale țării. Toți feroviarilor care concurează la siguranța circulației trec, în diferite etape ale activității lor, prin verificarea psihologică: atît la intrarea în școlile de calificare, precum și, în mod periodic, în decursul exercitării profesionale.

Această acțiune de selecție și orientare a cadrelor — care contribuie în mare măsură la îmbunătățirea procesului de producție, întărind securitatea în muncă, aducînd economie de timp și de material — poate fi extinsă cu succes și în alte ramuri ale economiei naționale.

V. F.

PRIVIȚI CU NO

O NOUA METODA DE STRUNJIRE la fabrica de mașini de la Combinatul Metalurgic Reșița: strunjirea prin copiere a matriței de 5.000 mm diametru, pentru presarea fundului de cazano.

Inovația se datorează unui colectiv al noii fabrici de mașini din cadrul C.M.R., care a ajuns la acest sistem de strunjire prin adaptarea unui șablon de copiat.

LA I.A.T., întreprinderea de aparate telefonice din Capitală, a început producția în serie a noilor aparate telefonice publice, care se fabrică pentru prima oară în țara noastră. Aceste aparate funcționează după un principiu nou față de cele vechi.

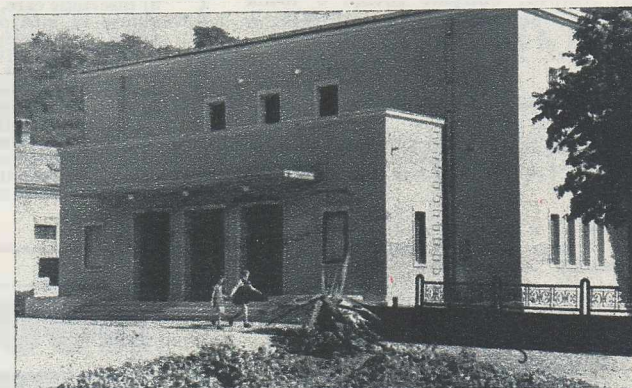

BUTOAIE URIASE. O unitate importantă în procesul de vinificație, care a contribuit la succesul obținut de vinurile românești peste hotare, este și întreprinderea pentru industrializarea vinului din Capitală.

Îmbelșugata recoltă de struguri din anul acesta a făcut necesară mărirea capacității de depozitare a vinului. În acest scop, s-au construit în cadrul întreprinderii aceste uriașe „butoaie”, cu o capacitate de 55.000-60.000 litri fiecare.

S-AU ÎMPRIETENIT DIN PRIMA ZI! Dovada? Ionel Rusu, clasa I a Școlii mixte de 7 ani nr. 74, din Capitală, împarte bucoanele cu colega sa de bancă, Hedi Leibovici...

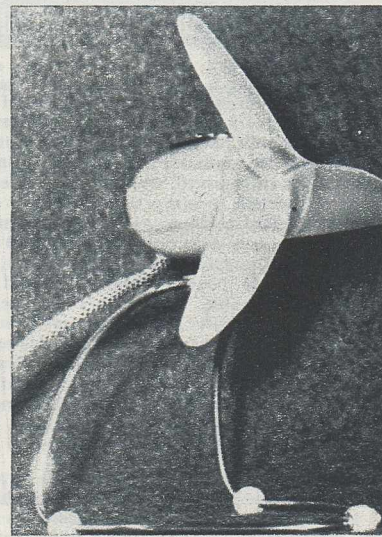
LA ORĂVIȚA s-a construit un nou cinematograful cu o capacitate de 300 de locuri.

Fotografie de Em. ROBICSEK.

TINERII ȘVABI DIN BANAT, îmbrăcați în frumoasele lor costume naționale, deschid petrecerile prilejuite de Sărbătoarea recoltei purtînd un sноп de griu, simbol al rodniciei muncii lor.

Fotografie de Gertruda PANTEA

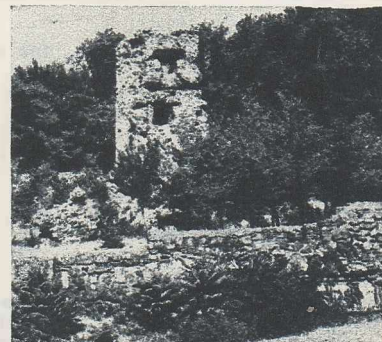
UN NOU TIP DE VENTILATOR, de mase plastice, produs de fabrica „Electromotor” din Timișoara.

Fotografie de Gertruda PANTEA

★
← **BUDA**, statueta din bronz aurit, datînd de la începutul dinastiei Min. Această piesă este una din cele mai interesante aparținînd colecției Barbu Stănișanu.

Se presupune că statueta ar fi fost adusă în țară de în-suși spătarul Mîlescu.

TURNUL LUI SEVERIN a dat nume orașului Turnu Severin. Ruinele turnului se pot vedea și azi, în orașul care poartă numele.

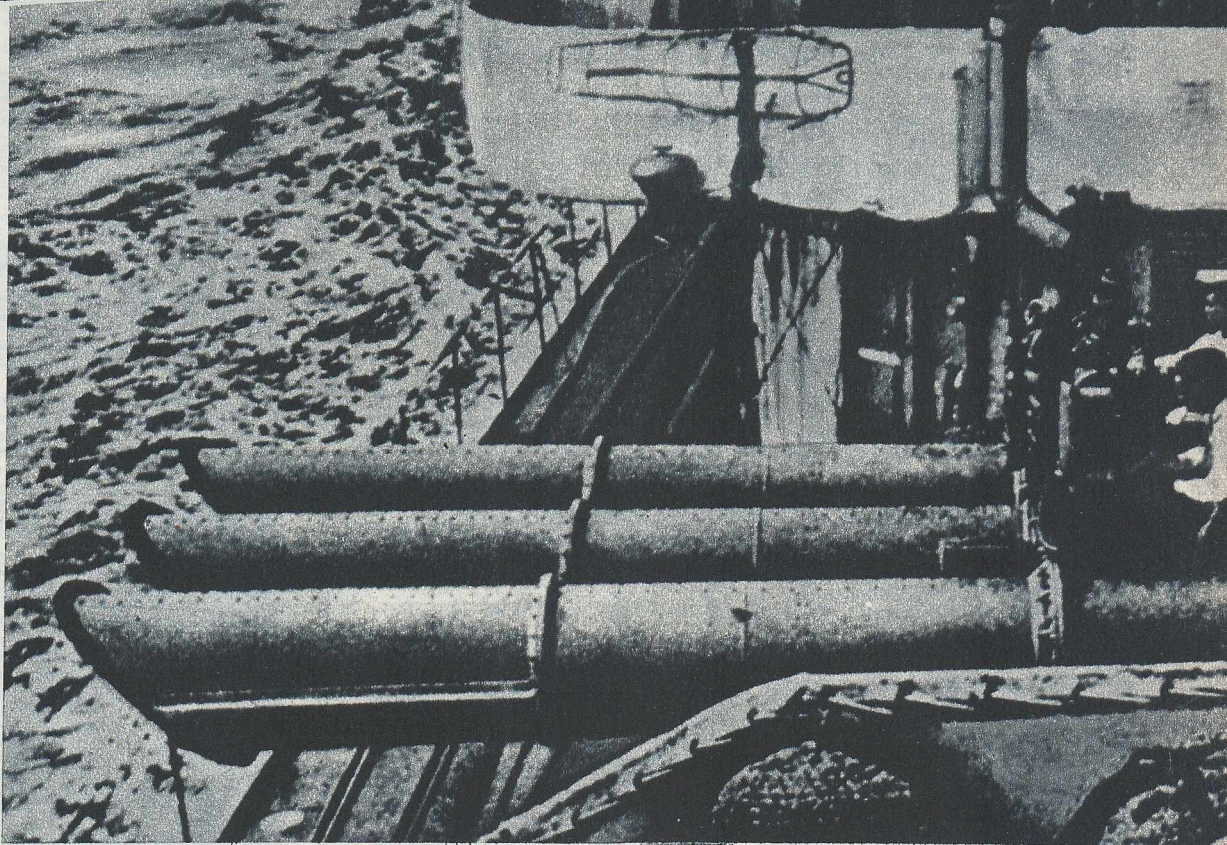
RĂSPUNS

PROVOCATORILOR!

După ce guvernul R.P. Chineze, ani-
nat de cele mai nobile sentimente
umanitare față de populația insulei
Tzînmindao, a hotărît pentru a doua
oară suspendarea bombardării insulei,
gresorii americano-ciankaiști, depar-
te de a răspunde prin acțiuni similare,
au continuat provocările lor războinice
în regiunea strîmătorii Taivan. În noap-
tea de 19 spre 20 octombrie și în cursul
dimineții de 20 octombrie o escortă
militară americană a pătruns în apele
insulei Tzînmindao, încălcînd astfel
în mod fățiș condițiile suspendării tem-
porare de către trupele R. P. Chineze
a bombardării insulelor de coastă. În
fața acestei situații, Ministerul Apă-
rării Naționale al R. P. Chineze a fost
obligat să anuleze, ca măsură de pedeapsă,
ordinul de suspendare a bombardării
insulei Tzînmindao.

Acest răspuns ferm dat provocatorilor
americani arată că marele popor chinez,
ceși continuă să nutrească aceeași dra-
oste fierbinte de pace ca și pînă acum,
nu va tolera totuși ca S.U.A. să se
mestece în treburile sale interne și
nu va admite ca noile manevre mili-
tare și politice, avînd drept scop folo-
irea războinicilor din Taivan pentru
încălcarea suveranității R.P. Chineze,
să periclitizeze pacea în Extremul Orient
și în lumea întreagă.

În zadar încearcă protectorii ameri-
cani ai ciankaiștilor să se crampo-
eze mai departe de Taivan și de re-
giunea strîmătorii Taivan. Așa cum se
arată și în ordinul Ministerului Apărării
al R.P. Chineze, „pînă la urmă Taiva-
nul, Penhuledao, Tzînmindao și Mat-
ushan trebuie să se întoarcă la patria-
matră”.

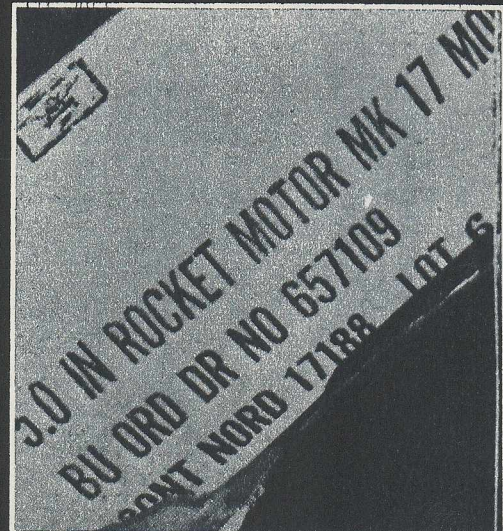
Puternica flotă maritimă militară a R. P. Chineze stă de strajă în apele teritoriale chineze, gata să dea riposta oricărei încercări americano-ciankaiștice de debarcare pe continentul chinez sau în insulele libere, situate de-a lungul coastelor.

Folosindu-se de suspendarea bombardării
insulei Tzînmindao, vase americane au
escortat trimiterea de întăriți trupelor
americano-ciankaiștice.

Taivanul e împînzit de sute de instruc-
tori militari americani. Iată-l pe unul
dintre aceștia (în stînga), alături de un
mercenar ciankaișt.

Proiectilele teleghidate de tip „Si-
dewinder”, care au fost lansate
asupra teritoriului R.P. Chineze, sînt
de fabricație americană. În foto-
grafie: inscripția americană de pe
resturile unui asemenea proiectil
trimis să distrugă orașe și sate
pașnice ale Chinei populare.

DOVEZI ALE AMESTECULUI AMERICAN

Festivalul teatrelor dramalice

↑ Teatrul băcăuan a prezentat „Orologul Kremlinului” în rolul marului Lenin, actorul Gh. Popovici-Poenaru.

Toamna aceasta, teatrele țării noastre s-au întâlnit la București în tradiționala competiție anuală, ce poartă de astă dată o titlatură nouă, corespunzând unor anumite trăsături proprii ale sale. Festivalul teatrelor dramatice — reunind, după o prealabilă selecție, 13 teatre cu 26 de spectacole — și-a propus ca prim obiectiv promovarea dramaturgiei actuale. El depășește totuși caracterul Decadei dramaturgiei originale prin faptul că aduce în competiție și spectacole din dramaturgia universală, precum și prin aceea că la acest concurs participă și teatre bucureștene.

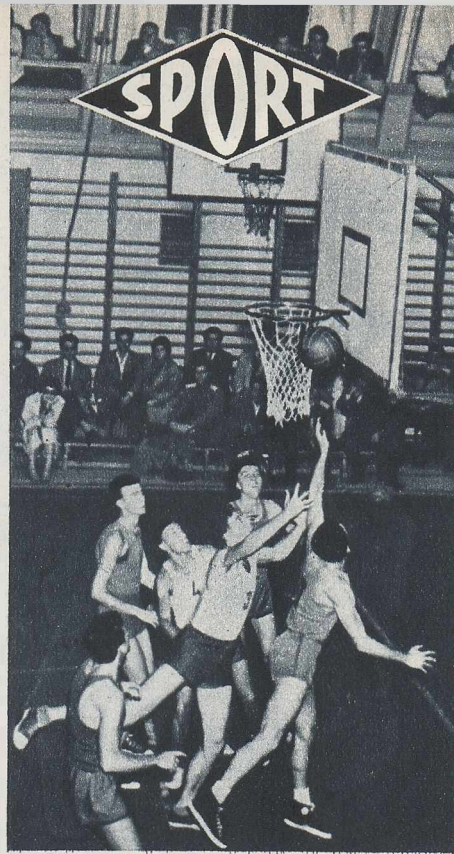
În zilele săptămânii trecute, spectatorii din Capitală, ca și artiștii din diferite teatre ale regiunilor noastre au urmărit piesele prezentate, constituind — alături de juriu — judecătorul sever, menit a stabili cele mai bune realizări ale anului. Foarte curând rezultatele acestei competiții — așteptate cu atîta emoție — vor fi cunoscute. Pînă atunci, vă dăm alăturat cîteva imagini din spectacolele prezentate.

Tinărul colectiv al Teatrului de Stat din Birlad a prezentat „Ecaterina Teodoroiu”.

Scenă din piesa „Recolta de aur”, jucată de Teatrul Municipal.

Fază din meciul de baschet disputat luni seara în sala „Dinamo”, între echipele „Dinamo-Moscova” — „Dinamo-București”. Scor final, ’72-61 pentru formația „Dinamo-Moscova”.

După disputarea rundelor de sîmbătă și duminică ale campionatului feminin de șah, pe primul loc se afla Elisabeta Polihroniade. Iată-o la masa de concurs, în timpul partidei cu Maeri Domnița.

CEL MAI FIERE LUCRU DIN LUM

Uluitoare! Pentru ce nu o cunosc prea bine nu-i urmăresc activitatea fără îndoială că a o surpriză. O mare și sunătoare surpriză! Pe cei care îndrăgesc atletismul în general și pe cei care în special, n-a mai fost surpriză, ci doar... o mărginită bucurie. O bucurie care umple inima care simți că trebuie să împărtășești și altor oameni împreună cu ei, să te bucuri din nou, la puterea 5-a. Căci este a 5-a în acest an cînd țara noastră atletă a modificat fra recordului mondial săritura în înălțime.

„...Acum mă gîndesc la 1,83 ca la cel mai fier lucru din lume...” — a spus gîndul exprimat de Iolanda Balaș înainte cînd intra în concurs. „Eu mai firesc lucru un record” — a fost de cîțiva timp încoace gîndul care zecile de mii de sportivi ai atletismului țării noastre și de peste hotare însoțeau pe Ioli la concurs. Căci, cunoscîndu-i-se sibilitățile, era lucru firesc și firesc pentru fiecine că orice concurs al Iolande înseamnă în același timp o nouă tentativă de dărîmarea vechiului record care mai multe ori reușise.

„Bravo Ioli!” și-a spus și el încurajat, dar este prea puțin pentru o pioniera noastră mondială. Cuvintele au devenit impulsive pentru a exprima admirația și bucuria față de un astfel de rezultat. Și, totuși, la ocazii mari se spun cuvinte mari. Să trăiești Ioli! Să învingi stacheta mereu mai înaltă. Pentru gloria ta și a patriei.

Romulus SCU

Fotografii de Dan BÎRLĂDEZI

O lovitură de „4 metri” la poarta echipei Start, în meciul cu C.S.U. Intervenția portarului este zadarnică. Al patrulea punct pentru C.S.U. a fost înscris.

O GALĂ CU BUCLOG...

De fapt nu-i gala, ci ringul. Și dacă judeci drept și ești nepărtinitor, nu-i nici ringul. Ce, oare el e vinovat de faptul că se clatină? Organizatorii! Asta-i! Ei sînt cei cu hiba. Cei care au organizat gala din sala de festivități a I.S.B. și care nu au ținut seamă tocmai de un element principal într-o astfel de întrecere: ringul! Căci dacă ringul nu are stabilitate, dacă cei ce evoluează pe el sînt mereu „cu frica în sîn” să nu se dărîme, există pericolul ca rezultatul să fie viciat. Și dacă nu s-a întîmplat chiar așa, aceasta s-a datorat faptului că cei „cu musca pe căciulă” și-au dat seama de situație și au intervenit. Au început reparațiile imediat. Operativ: sus box, jos reparații! Închipuiți-vă ce cuplaj încîntător!

Ce să-i faci?! Organizatorii au ținut să fie credincioși unui vechi proverb, de astă dată înnoit: „Mai bine în timpul meciului, decît niciodată”!

NU UITAȚI!

VĂ MĂRITI
SANSELE
DE CÎȘTIG

DEPUNÎN
CÎT MAI MULTE
BULETINE

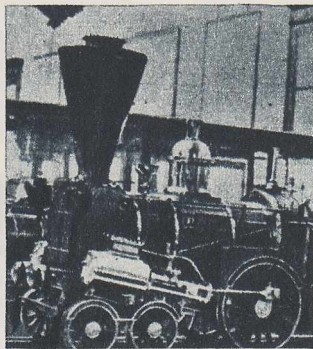
Pronosport

LA CONCURSUL Nr. 44

UTINICĂ... ÎNTR-O STICLĂ. Alexandru Matil Sisoletin, un meșter sovietic din orașul Sverdlovsk, raionul Egorșino, este un exemplu de efort, pricepere și inventivitate. Recent, el a făcut o putinică de lemn. Lucru obișnuit în țară. Numai că el a construit-o... pe fundul unei rate de sticlă de 3 litri, introducând pe gîtul doagele, fundul, cercurile de fier, bucăți de câțiva și asamblându-le apoi în interior. Iată interesanta piesă din fotografie, pe care o fățușăm, alături de autorul ei.

(Text și fotografia primite de la Serghei Afanasievici Ermakov - Egorșino, raionul Sverdlovsk, U.R.S.S.)

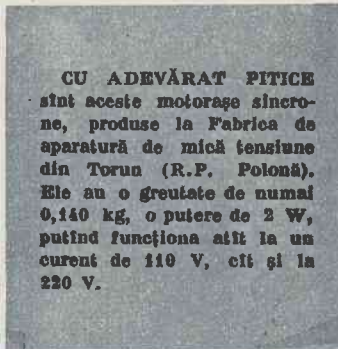
MODEL... 1946. Această locomotivă, construită acum 112 ani de către frații Nagy, doi lăcătuși din Budapesta, are... un cal putere și, dacă i se dă cale liberă, poate să-o pornească la drum...

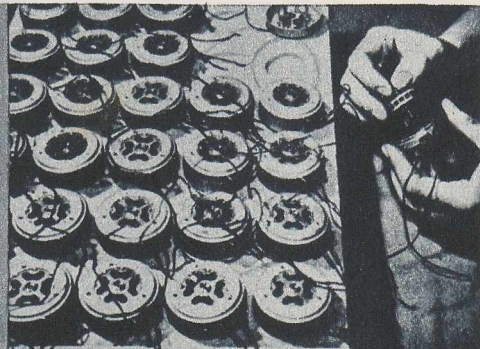
LENINGRAD — LE HÂVRE. Recent s-a inaugurat linia maritimă Franța-U.R.S.S. Prima cursă pe acest itinerar a fost întreprinsă de noul pachet sovietic „Mihail Kalinin”. Motoșava, cu o deplasare de 8.000 de tone, are un motor de 8.000 C.P. și poate transporta 333 de călători.

OPUSCUL... ÎN REPARAȚIE. Multimilenarul capodopera anonimă a genului Egiptului suferă unele lucrări de restaurare. În față, un grup de turiști străini.

CU ADEVĂRAT PITICE sînt aceste motorase sincrone, produse la Fabrica de aparatură de mică tensiune din Toruń (R.P. Polonă). Ele au o greutate de numai 0,140 kg, o putere de 2 W, putînd funcționa atît la un curent de 110 V, cît și la 220 V.

Eminentul cineașt sovietic Serghei Vasiliev, realizatorul neuitatului film „Ceapaev”, va semna regia unui film care va avea la bază cunoscuta carte despre Marea Revoluție Socialistă din Octombrie a ziaristului american John Reed, „Zece zile care au zguduit lumea”.

Cinematograful libanez — fără al cărui popor s-a ridicat cu hotărîre împotriva imperialismului american — este abia la începuturile ei. Un recent film libanez, realizat în regia lui G. Nasrom, are ca temă problema emigrației. Scoțînd în evidență zădărnici încercări de a rezolva problema migrației sociale pe calea emigrației, filmul arată în chin convingător că viitorul poporului libanez este în țara sa, care luptă pentru a fi liberă.

Revista americană „Time” relatează că în sălile de cinema din S.U.A. în care rulează filmul „Cranul care urlă”, se oferă spectatoriilor, înainte de începutul filmului, reclame ale firmelor de pompe funebre care „asigură înmormîntări pompoase în caz de deces, în timpul sau la sfîrșitul filmului”. La așa film, așa reclama...

Acum 20 de ani — cu complicitatea puterilor imperialiste — Cehoslovacia a fost dată pe mîna lui Hitler. Pentru a înfățișa aceste împrejurări istorice regizorul cehoslovac Jiri Mrazek și Emanuel Kanera au turnat un valoros documentar în care au folosit, printre altele, și un bogat material din arhivele de filme ale R.D. Germane.

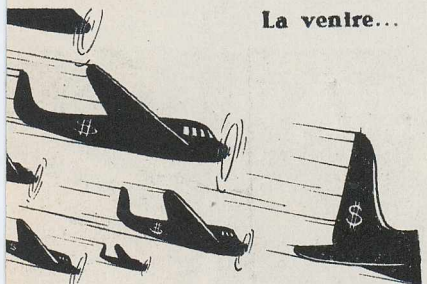
Numai în 90 de minute, adică atît cît durează rotația sputnikului în jurul pămîntului, se va desfășura acțiunea unei interesante coproducții franco-sovietice, în regia lui Marcel Pagliero (Franța), cu actori sovietici profesioniști și cu aportul prețios al muzicii lui Dmitri Șostakovici. Filmul se va întîlni în chip sugestiv „Douăzeci de mil de leghe deasupra pămîntului”.

Unul din puținele filme americane în care nu e vorba de răsufletă rețetă „orice fată poate deveni un star” este „Zelta”, prezentat la Festivalul filmului de la Bruxelles. Filmul zugrăvește adevărata față a Hollywood-ului, oraș în care e zdrobită viața atîtor mii de tinere fete. În rolul principal, o tînără artistă, Kim Stanley, a cărei manieră de interpretare — se arată în ziarul francez „Libération” — amintește de aceea a artistei americane Bette Davis.

Luînd ca subiect navela marelui scriitor danez Martin Andersen Nexø, „Suedezul cu loteria”, cineaștii studiourilor DEFA din R.D. Germană lucrează la un film cu același titlu. Rolul principal va fi deținut de cunoscuta artistă progresistă vest-germană Sonja Sutter — talentată interpretă din filmul „Lissy”. Partenerul: Sonjel Sutter este Erwin Geschonneck.

AVIOANE DE LOCOMOȚIE AMERICANE ÎN LIBAN

La venire...

..La plecare

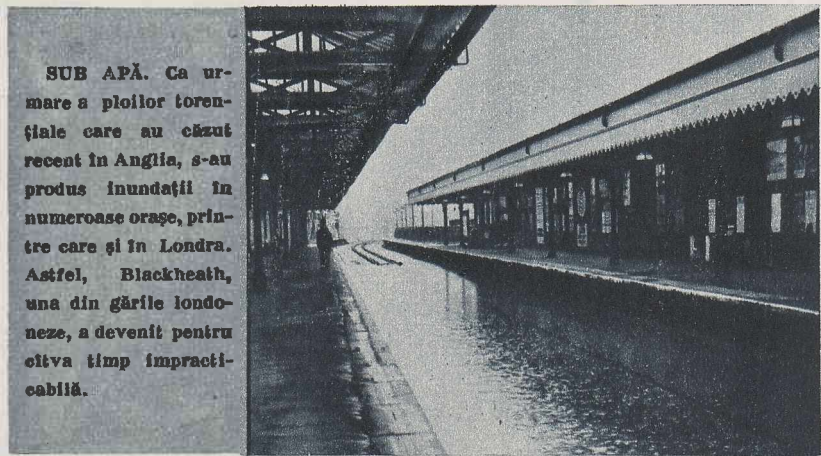
Desen de Rik AUERBACH

„PACIFICARE” ÎN CIPRU. Poporul grec și populația cipriotă resping cu indignare „planul” britanic cu privire la Cipru, menit să perpetueze ocupația insulei de către trupele colonialiste britanice. Pînă una alta, însă, în Cipru sînt debarcate numeroase contingente de soldați englezi care au misiunea să aducă în favoarea planului englez noi argumente „convingătoare” — bîte, vine de bou, gaze lacrimogene și gloanțe. De asemenea, se încearcă — fără prea mari șanse de izbîndă — rezolvarea gravelor divergențe ce s-au ivit în această problemă între Grecia și Turcia, în cadrul N.A.T.O.

NUMAI VIOLONCELUL SEA MÂNĂ... La Paris, în cadrul „Asociației artiștilor independenți”, un anume Blasco Ferrer expune o așa-zisă statuie metalică a marelui violoncelist Pablo Casals. Cu toată bunăvoința, nu poți descifra în această îngrămădire bizară și diformă de plăci de fier, chipul renumitului muzician. Doar violoncelul a scăpat nealterat de „viziunea” artistică a pseudosculptorului.

SUB APĂ. Ca urmare a ploilor torrențiale care au căzut recent în Anglia, s-au produs inundații în numeroase orașe, printre care și în Londra. Astfel, Blackheath, una din gările londoneze, a devenit pentru oltva timp impracticabilă.

DACTIA : BUCUREȘTI Căsuța Poștală 3507 of. 33
PIAȚA ȘCINTEII Tel.: 17.60.10, Int. 1744

ABONAMENTE: la toate oficiile poștale din țară și la factorii poștali și difuzorii voluntari din întreprinderi și instituții.

PREȚUL ABONAMENTELOR: 3 luni : 26 lei
6 luni : 52 lei
un an : 104 lei

Pe șantierul Uzinelor Chimice de la Borzești. Specialistă sovietică inginer Olga Konstantinovna Kislițina, împreună cu doi constructori romini.
Fotografie de E. IAROVICI
(Citiți în pag. 17-18-19 un reportaj de pe șantierele Onești-Borzești)

PREȚUL 2 LEI